

HRVATSKA OČIMA LOVCA

SADRŽAJ

Najstariji tragovi u nas govore o paleolitskim lovcima. U Velikoj pećini kod Varaždina, Šandalji kod Pule, Veloj spili na otoku Korčuli, skrovištu neandertalskog lovca kod Krapine, u Veternici iznad Zagreba...

Na Marjanu, šumovitu splitskom brijegu, podignut je još prije gradnje Dioklecijanove palače hram božici lova Dijani, rimskom licu delmatske Thane, a na plemenitom otoku Visu najstariji i najljepši antički nalaz je brončana statua Artemide, boginje lova i plodnosti.

Mnoštvo imena mjesta ili predjela s korijenom u lovu ili lovini u Hrvatskoj svjedoče o magnetskom značenju veze čovjeka i životinje u ovdašnjim predjelima i to od iskona.

VELIKO LOVIŠTE	8
MOČVARA JASTREBARSKO	10
GORJE RISNJAK	12
MORE VELA SPILA	14
POBREŽJE TUROVO POLJE	16
NIZINA ORION	18
BOGINJA LOVA	20
GACKA I KRBAVA THANA	22
OTOCI ARTEMIDA	24
SPLIT DIJANA	26
MEDVEDGRAD	28
ZADAR MEDVIĐA SPILJA	30
ZAGORA KOZJI VRH	32
LIKA SOKOLAC	34
ZAPADNA SLAVONIJA LISIČINE	36
ISTRA ISTARSKI GONIČ	38
POSAVINA PATKOVAC	40
DUBROVNIK DALMATINER	42

Iznad ljupkog ribnjaka u naoko brižljivo negovanom krajoliku uzdiže se romantični dvorac Trakošćan. U okolici dvorca, jednog od najljepših na sjeveru Hrvatske, izdašna su lovišta.

LOVAČKI DVORAC 44

HRVATSKO ZAGORJE
ZELENDVOR 46

MEDIMURJE
VEPROVA PEČENKA
Z MEDOM 48

PODUNAVLJE
ILOČKA VINA UZ
LOVAČKA JELA 50

Guste visoke šume staroga hrasta lužnjaka u Spačvi na jugu Slavonije nacionalno su bogatstvo, ali su tek ostaci drevnih ravničarskih šuma koje su kompaktno prekrivale sutoke velikih ravničarskih rijeka Dunava, Drave i Save.

DIVOVSKA ŠUMA 52

OSIJEK
LOVAČKI BEČARAC 54

BILOGORA I MOSLAVINA
JELEN-GRAD 56

ĐAKOVO
MAČKOVAC 58

VELEBIT
PIVČEVAC 60

Nakon I. svjetskog rata glavno carsko lovište Tikveš postaje diplomatsko lovište. Vrhunsko lovište danas mami najgušćom populacijom jelenske divljači u Europi i cijenjenim izazovom lova na divlju svinju.

DIPLOMATSKI LOV 62

GORSKI KOTAR
GORNJE JELENJE 64

BARANJA
ZMAJEVAC 66

PODRAVINA
JELENSKI SVATOVI 68

POZIV
JELENSKI OTOCI 70

PRILOG 72

DOBRO DOŠLI!

Volite li loviti, sami, u društvu psa ili ptice grabljvice, tiho, ili uz hajku, naoružani puškom ili samo fotoaparatom, Hrvatska je lovački *eldorado* u kojemu domaćini znaju što je lov i razumiju lovce.

DOBRO DOŠLI TISUĆU KUNA

U zemlji od samo 56 594 četvorna kilometra (5 659 400 ha), pod šumom je dva milijuna hektara, još 400 tisuća hektara su otvorena ili poluotvorena divljina, a gotovo pet milijuna hektara čine raznovrsna lovišta (1060).

Na malom prostoru dostupni su vrlo raznovrsni predjeli: mediteranski otoci, morska obala i zaleđe, visokogorske crnogorične šume prošarane čistinama, brežuljkasta područja bjelogoričnih šuma, kao i prostranstva starih ravničarskih šuma, poplavna područja velikih rijeka i močvare koje bujaju životom. Raznovrsnost krajolika nudi tisuću mogućnosti za lovca bilo koje sklonosti: od lova pomoću ptica grabljivica do suočavanja s krupnom divljači. Hrvatska ima uređeno lovstvo koje temelji na dugoj lovačkoj tradiciji. U državnom grbu, koji je sinteza heraldike njenih povijesnih krajeva, vidi se kuna zlatica. I nacionalna moneta kuna nazvana je po srednjovjekovnom sredstvu plaćanja – kuninom krznu.

Lovački ujesnik (1892.) jedan je od najstarijih strukovnih lovačkih listova u Europi

Plakat lovačke izložbe, Zagreb, 1954.

3

4

Najjači trofej jelena običnog iz Spačve ocijenjen je s 212,91 točkom te je osvojio prvu nagradu na međunarodnoj izložbi u Düsseldorfu, 1954.

Značka: Čuvar lovišta

KUNE

LOVIDBA:

Kuna bjelica (*Martes foina* EHR)

–cijelu godinu, osim ženke kada je visoko

bređa ili dok vodi sitnu mladunčad

Kuna zlatica (*Martes martes* L.)

–od 1. studenoga do 28. (29.) veljače

Lasica mala (*Mustela nivalis* L.)

–nema lovidbe

1 NARODNA RUKOTVORINA (Slavonija) s čestim motivima divljači

2 IZVEZENI JELENI na platnu

3 HRVATSKI LOVAC s početka XX. stoljeća

4 Slika *U lovu* djelo je hrvatskog slikara Vladimira Filakovca (1892.–1972.), koji je studirao u Budimpešti, boravio u Beču i Osijeku, djelovao na akademiji u Beogradu i Zagrebu

5 Vlakov u lov: slavonski lovci tridesetih

6 LOVCI sjeverozapadne Hrvatske (Varaždin) tridesetih

5

6

VELIKO LOVIŠTE

Hrvatska je veliko malo lovište: na malom prostoru koliko je raznovrsnih krajolika, toliko je i lovnih izazova – u mediteranskom klimatskom pojasu, na krševitim otocima i u priobalju, na golemim prostranstvima visokogorskih prašuma, kao i u pitomim šumama brežuljkastih područja, na travnatim čistinama i vrištinama, u riječnim nizinama i ravničarskim močvarnim područjima. Usto ti se krajolici prostiru u šarenilu klime, od oštre kontinentalne, preko umjerene do mediteranske. A na sve se nadovezuju mijene svih godišnjih doba. Svi oblici lova poznati na europskom kopnu – na jednom mjestu!

Od osvita čovječanstva lov je prva djelatnost naše vrste, bilo da su ljudi o njoj sasvim ovisili, bilo da su tako dopunjavali prehranu. Prije toga hranu su skupljali, te su je našli, ili nisu. Oni koji su lovili morali su biti snalažljiviji i snažniji od ljudi koji su samo skupljali plodine. Najstariji tragovi u naš govore o paleolitskim lovcima. U Velikoj pećini kod Varaždina, Šandalji kod Pule, Veloj spili na otoku Korčuli, skrovištu neandertalskog lovca kod Krapine, u Veternici iznad Zagreba... posvuda je otkriveno obilje kostiju sitne i krupne divljači, poput špiljskog medvjeda, golemog goveda tura, špiljskog lava i

leoparda, špiljske hijene, nosoroga ili mačke, tragovi svakidašnjega menija drevnoga čovjeka.

Čovjek koji je pripadao vučedolskoj kulturi bio je prvi svestrani žitelj ovih prostora: uzgajao je biljke i stoku, ali je i lovio, ribu i divljač. Po tome je bio napredniji od konkurenata koji su ovisili o samo jednom izvoru hrane. Životinjama je poznavao ponašanje. Vidio je životnu mudrost u mužjaku jarebice koji, pretvarajući se da je ranjen, odvraća pozornost grabežljivca od ženke i mladih u gnijezdu.

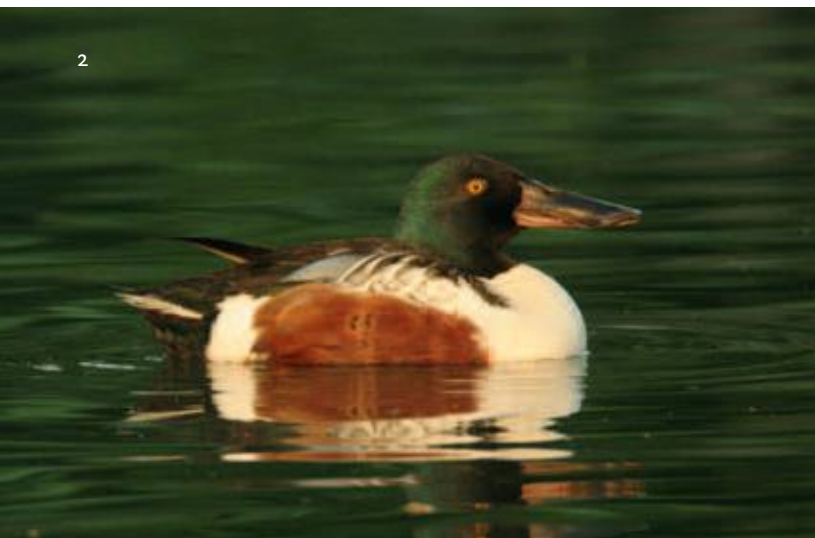
MOČVARA JASTREBARSKO

Jastreb kokošar (*Accipiter gentilis*), naraste u duljinu 50 - 61 cm, s rasponom krila do 120 cm

Meandri i estuariji rijeka mjesta su vodotokova gdje moćne bujice onemoćaju i uspore pa odlože ono što su uzvodno otrgnule koritu. Rukavci, napuštena korita rijeka i naplavna ravničarska područja ponašaju se slično. Mirni plićaci postaju mjesta na kojima život buja punom snagom. Vegetacija privlači ribu i sitne životinje, a one pak ptice i krupne grabljivce. Napokon, takva su područja privlačna i životinjama kojima je stalno stanište negdje drugdje.

Močvarni su ekosustavi jedna od najvećih vrijednosti biološke i krajobrazne raznolikosti. Uz močvare se ekološki veže više od 40 posto svih vrsta biljaka i životinja. Uz nizinske rijeke razvilo se niz močvarnih staništa – poplavne šume i travnjaci, mrtvi rukavci, napuštena korita i meandri. Najznačajnije poplavne zone su prostrana porječja Save, Drave, Mure i Dunava. U sredozemnome dijelu Hrvatske značajni su ostaci nekoć prostrane močvare na ušću Neretve i veliki tršćak u sjeverozapadnom dijelu Vranskog jezera u Dalmaciji. Duž cijeloga hrvatskog priobalja još je niz manjih močvarnih područja, a osobitost su *blata*, kao Velo blato i Kolansko blato na otoku Pagu, odnosno bare po udolinama i krškim poljima s obično dobro razvijenom močvarnom vegetacijom. Život divljine privlače i umjetna močvarna staništa u kontinentalnom dijelu Hrvatske, brojni šaranski ribnjaci iznimno značajni za gniježđenje i prehranu ptica močvarica, među kojima je i mnogo ugroženih vrsta.

Područje donjeg toka Neretve najveći je i najvrjedniji ostatak sredozemnih močvara u Hrvatskoj i među rijetkima preostalima u Europi. Kontinentalno Lonjsko i Mokro polje pripadaju među najočuvanija poplavna područja na našem kontinentu. Tu se skrasila i europska ugrožena patka njorka. Kopački je rit iznimna prirodna vrijednost, nastala plavljenim sutokom velikih rijeka Dunava i Drave. Crna mlaka poznata je umjetna močvara, važna postaja na srednjoeuropskom selidbenom putu za više od 235 ptičjih vrsta, a ujedno i najbogatije europsko stanište vidre. Uz samu autocestu između Zagreba i Karlovca, neposredno uz izlaz prema gradiću Jastrebarskom, lako se pronalazi.

PATKE DIVLJE

LOVIDBA: od 1. rujna do 31. siječnja
 Gluhara (*Anas platyrhynchos* L.)
 Glavata (*Aythya ferina* L.)
 Krunasta (*Aythya fuligula* L.)
 Pupčanica (*Anas querquedula* L.)
 Kržulja (*Anas crecca* L.)
 Liska crna (*Fulicula atra* L.)

1 Mnoga područja u Hrvatskoj zadovoljavaju kriterije za upis kao ramsarska, a do sada su upisana: Kopački rit (17 000 ha), Lonjsko i Mokro polje (50 500 ha), Crna mlaka (620 ha) i donji tok rijeke Neretve (11 500 ha)

2, 3 i 5 DIVLJA PATKA je nastanjena posvuda u Hrvatskoj

6 VIDRA (*Lutra lutra*)

LOVAČKI SAVEZ

SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE
 Ul. S. i A. Radića 30, 44 000 Sisak
 telefon: +385 (0) 44 545 121
 telefax: +385 (0) 44 545 121
 sisak@hls.t-com.hr

DIVLJAČ ZA KOMERCIJALNI LOV

Svinja divlja (*Sus scrofa* L.)
 Srna obična (*Capreolus capreolus* L.)
 Jelen obični (*Cervus elaphus* L.)
 Jazavac (*Meles meles* L.)
 Fazan (*Phasianus* sp. L.)
 Patka divlja gluhara (*Anas platyrhynchos* L.)
 Šljuka bena (*Scolopax rusticola* L.)
 Prepelica pučpura (*Coturnix coturnix* L.)
 Trčka skvržulja (*Perdix perdix* L.)

4 GUSKE DIVLJE

LOVIDBA: od 1. studenoga do 31. siječnja
 Glogovnjača (*Anser fabalis* Latham.)
 Lisasta (*Anser albifrons* Scopoli.)

GORJE RISNJAK

Guste crnogorične šume planina Gorskoga kotara i Like, s brežuljkastim kontinentalnim pribrežjima Korduna i Banovine, dom su visoke divljači. Tim krajevima, kojima dominiraju planine Risnjak i Snježnik, Mala i Velika Kapela te Lička Plješevica, kraljuje medvjed u njegovoj najgušćoj europskoj populaciji.

Vučji tragovi u snijegu

Drskim planinskim strminama vlada divokoza, a gustim šumama gospodari ris, najveća europska mačka, za koju uvijek ima dovoljno plijena, od zečeva i fazana do srneće divljači. Na livadskim proplanacima, u plodnim gudurama i uz rubove miješane bukove i smrekove šume obilje je hrane za divlju svinju. Brojan i zaštićeni vuk je dodatak prizoru, a uz malo sreće ta se pametna životinja može vidjeti u njenom najboljem izdanju. U šumi se još može čuti njemu najdraži živi plijen, ljubavni zov tetrijeba.

Ris, lovac na zečeve, kuniće, vjeverice i ptice, samotnjak je koji lovi prije svega u sumrak i noću. Obitavajući u šumama Risnjak, on je tom planinskom masivu dao i ime. Risnjak se bjelinom svojih golih uzdignutih vrhova ističe iznad zelenila goranskih četinarskih šuma. Po bijeloj kruni svojih vapnenastih vrhova spada među najljepše hrvatske planine. Veliki Risnjak (1528 m) izdvaja se kao jedan od najljepših hrvatskih vidikovaca, s njega se otvaraju nezaboravni pogledi na Kvarnerski zaljev, Kamniške i Julijske Alpe, susjedni slovenski Snežnik, na Klek, Bjelolasicu i Velebit.

Sačuvano bogatstvo biljnog i životinjskog svijeta zamjećuje se na svakom koraku te autentične divljine. Područje Nacionalnog parka Risnjak podijeljeno je na dvije zone zaštite: strogu i zonu usmjerene zaštite. Ukupno je više od 4600 hektara potpuno zaštićeno i izvan je bilo kakve djelatnosti, prepušteno samo prirodnom djelovanju. Čabar je središte lovstva u tom dijelu Gorskog kotara, području u kojemu je lovac svaki muškarac u kući, a osobito su lovci Gerova ponosni na plahog šumskog ljepotana, tetrijeba, čije ime nosi tamošnje lovačko društvo.

1 RISNJAK se bjelinom svojih golih uzdignutih vrhova ističe iznad zelenila goranskih četinarskih šuma

2 FAZAN je divljač nizinskih predjela, ali i onih brdovitih, do 600 metara nadmorske visine. Voli kontinentalnu klimu s malo oborina tijekom zime, jer u snijegu teško nalazi hranu.

3 OBIČNI RIS (*Lynx lynx*) ili euroazijski ris je najveća mačka u Europi pa i na hrvatskom tlu. To je vrsta iz roda risova unutar porodice mačaka.

4 U najljepšim šumama Gorskog kotara obitava brojna divljač

5 LISICA, zvijer goranskih šuma

6 Glavna divljač u Gorskom kotaru je srna

LOVAČKI SAVEZ

PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

Račkoga 1, 51 000 Rijeka
 telefon: +385 (0) 51 374 263
 telefax: +385 (0) 51 373 591
ls.primorsko-goranske@hls.t-com.hr

DIVLJAČ ZA KOMERCIJALNI LOV

Smeđi medvjed (*Ursus arctos* L.)
 Jelen lopatar (*Dama dama* L.)
 Divokoza (*Rupicapra rupicapra* L.)
 Jelen obični (*Cervus elaphus* L.)
 Srna obična (*Capreolus capreolus* L.)
 Svinja divlja (*Sus scrofa* L.)
 Muflon (*Ovis aries musimon* Pall.)
 Šljuka bena (*Scolopax rusticola* L.)
 Prepelica pućpura (*Coturnix coturnix* L.)
 Jarebica kamenjarka – grivna (*Alectoris graeca Meissn.*)
 Fazan (*Phasianus* sp. L.)
 Kunić divlji (*Oryctolagus cuniculus* L.)
 Zec obični (*Lepus europaeus* Pall.)
 Puh veliki (*Myoxus glis* L.)

MORE VELA SPILA

O lovačkoj vještini davnih stanovnika Vele spile svjedoče i ukrasi, probušeni jelenji očnjaci, koji se kao lovački trofeji koriste sve do modernog vremena

Ima lovaca koji ne mogu zamisliti lov u kojem ne bi stalno osjećali miris soli koji se miješa s mirisom borove smole. Blizinu mora. I tako od prapovijesti. O tome svjedoče i nalazi u špilji Šandalji u Istri i u Veloj spili kod Vele Luke na Korčuli: najstariji rukom izrađen nakit od lovačkih trofeja. Tu su i probušeni jelenji očnjaci, što je još i danas u nekim krajevima sjeverne Europe simbol lovačke sreće.

Vela spila nalazi se na brdu Pinski rat koji nadvisuje uvalu Kale. Ljudi su u njoj našli zaklon već krajem starijeg kamenog doba, približno 20 000 pr. Krista, od kada potječu deseci kamenih strugača, grebača, noževa i drugih alatki korištenih u lovu i pripremanju lovine poput crvenog jelena, divljeg goveda ili bivola. Srednje kameno doba u okolici špilje obilježeno je životom veće skupine sakupljača morske hrane, pa se u naslagama mogu naći tisuće ljuštura priljepaka, kamenica ili školjaka zvanih konjsko kopito, uz kosti ptica, jelena, lisice i druge divljači koju je davni čovjek lovio radi mesa i krzna. Omiljen plijen lovaca iz Vele spile bio je jelen, a uz njega su česti veliko divlje govedo i divlji magarac. Sporadično su se lovile srne, divlje svinje, zečevi...

Lovište blizu mora ima mnoge prednosti. Uz ostalo, da se na trenutak skloni do mora ili pak pobjegne s klasičnoga ljetovanja u blaženu divljinu. Ili da se po povratku iz lova utaži tek za mediteranskom hranom, a pivo ili žestica zamijeni vinom. U Hrvatskoj je čak

sedam mediteranskih lovačkih regija, od ruralne Istre, preko zaleđa Kvarnera, Velebitskog primorja, otoka i Dalmacije do močvarne delte Neretve, poluotoka Pelješca i Konavala u zaleđu Dubrovnika. I tu se može birati lovina, od ptica polja, guštare i močvarica, preko zeca i puha do krupne divljači – jelenske i srneće, divokoze, muflona, divlje svinje i medvjeda. Isplati se dobro proučiti svaku regiju, jer su iznimno raznovrsne, kako po okolišu i smještaju, tako i po karakteru lovnoga prostora i tipičnoj lovini. S morem na oku svaki će lovac pronaći lovište za srce. I lovinu.

1 VELU SPILU na otoku Korčuli prije 18 000–12 000 godina naseljava skupina lovaca na krupne životinje

2 MUFLON je velika plemenita i dlakava divljač visokog lova

3 GOLUB DIVLJI česti je stanovnik priobalja i jadranskih otoka

JELEN AXIS (*Axis axis H. Smith*)

LOVIDBA:

Jelen – kad ima očišćene i zrele rogove
Košuta i tele – kad nije visoko bređa

GOLUB DIVLJI

LOVIDBA: od 1. kolovoza do 31. siječnja
Grvinjaš (*Columba palumbus L.*)
Pečinar (*Columba livia Gmelin.*)

4 KUNIĆ DIVLJI (*Oryctolagus cuniculus L.*)

LOVIDBA: cijelu godinu

15

TUROVO POLJE

Krapinski pračovjek bavio se lovom i sakupljanjem šumskih plodova

Srce Hrvatske čine brežuljkasto Hrvatsko zagorje na sjeveru i brdovita područja južno, istočno i zapadno od velike ravnice Turopolja čiju sjevernu stranu obrgrljuje rijeka Sava. Njome je tisućljećima vladalo golemo europsko divlje govedo tur. Nepregledni livadni predjeli izbrazdani malim vodotocima smjenjuju se s bjelogoričnim šumama u dodiru sa širim planinskim područjima.

Dodirna područja doline i šume živom su svijetu osiguravala raznovrsnost krajolika i hrane u sva godišnja doba pa područje obiluje različitim vrstama života, kako za biljoždere, tako za sveždere i grabljivce. Čovjek je došao posljednji, ali je tu ostao upravo zbog raskoši što je nudi priroda. Na dodiru planine i doline naselio se neandertalski lovac. U Krapini, na najbogatijem nalazištu neandertalca, pomiješane s kostima lovca otkrivene su kosti njegove raznovrsne lovine: od dabra, preko špiljskog medvjeda do – nosoroga! Najstariji ostaci turopoljskog neolitskoga čovjeka nađeni su u Mraclinu i Velikoj mlaki, a upravo ljudi brončanoga doba iz Starog Čiča računali su na tura, lovinu koja bi kao *brdo mesa* osigurala hranu zajednici za više tjedana. Posljednji tur ovdje je ulovljen u XVIII. stoljeću. Središnja hrastova šuma Turopoljski lug i pobrežje Vukomeričke gorice staništa su zeca, lisice, divlje svinje, jelenje i srneće divljači, jazavca, lasice i kune bjelice, a sisavci koji dominiraju poplavnim područjima rijeka Kupe i Odre su vidra i europski dabar. U Kravar-

skom je i rezervat sive čaplje. Tradicija je ovoga područja, vrlo rano, još u srednjem vijeku oslobođenoga kmetstva, da se čuva ono što je čovjeku dano, pa zato brojna lovačka društva skrbe kako o lovnoj divljači, tako i o životu na zaštićenom području. Tradicionalno lovci Turopolja, Vukomeričkih gorica i Pokuplja jednom godišnje okupljaju se na Lovačkom balu, kada se neizostavno nude i jela od divljači, poput srnećeg gulaša. U Hrvatskom zagorju uobičajeniji je lov na sitniju divljač – zeca, fazana, šljuku, patku i prepelicu.

DABAR (*Castor fiber L.*)

LOVIDBA: nema lovidbe

JAZAVAC (*Meles meles L.*)

LOVIDBA: od 1. kolovoza do 30. studenoga

1, 2 i 3 POBREŽJA su odlična staništa za mnoge vrste divljači

4 ŠLJUKA BENA (*Scolopax rusticola L.*)

tradicionalna je divljač na području Republike Hrvatske

5 JAZAVAC je široko rasprostranjen, ali veoma rijedak

6 Neke vrste pasa korištene su od davnina kao pomoć u lovu

LOVAČKI SAVEZ

KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE

Zagrebačka cesta 26b, 49000 Krapina
telefon: +385 (0) 49 371 133
telefax: +385 (0) 49 300 633
lovacki-savez-kzz@kr.t-com.hr

DIVLJAČ ZA KOMERCIJALNI LOV

Srna obična (*Capreolus capreolus L.*)
Zec obični (*Lepus europaeus Pall.*)
Fazan (*Phasianus sp. L.*)
Svinja divlja (*Sus scrofa L.*)

PREPELICE

LOVIDBA:

Pućpura (*Coturnix coturnix L.*)
– od 1. kolovoza do 14. studenoga
Virdžinijska (*Coturnix virginiana L.*)
– od 1. kolovoza do 31. siječnja

NIZINA ORION

Čuvena vučedolska golubica je, čini se, ipak – jarebica

Eneolitička vučedolska kultura dobila je ime po lokalitetu Vučedolu, uzvisini uz obalu Dunava pet kilometara nizvodno od Vukovara, gdje su i njezini najstariji nalazi. Vučedolcima je trebalo 200 godina da svoj način života prošire do drugog velikog naselja, Vinkovaca. S travnatih zaravni spustili su se u područje guste i nepregledne hrastove šume. Kola tu više nisu funkcionirala, stoka im se nije imala gdje napasati, pa su ekonomiju morali promijeniti i postali su lovci, poglavito na jelena!

Beskrajnim ravnicama na istoku Hrvatske, na području koje na sjeveru određuje rijeka Drava, na istoku Dunav, a na jugu Sava, tamo gdje nisu poplavne močvare nekoć su se prostirale guste neprohodne šume Panonske nizine. Sitan talog s dna nekadašnjeg mora – iz kojega su današnje planine na zapadu virile kao otoci – vjetar je u obliku golemih dina nanio na obale rijeka. U ravnici ti su brežuljci postali vidikovci, travnate autoceste za kretanje prvih ljudi Europom, jer jedino na njima nije mogla rasti šuma. Prije deset tisuća godina, upravo njima putujući, ljudi su se ovdje skrasili, a dvije tisuće godina poslije upravo tu je nikla svim ostalim zajednicama u širem prostoru nadmoćna vučedolska kultura. Pojavljuje se oko 3000. pr. Krista, kao jedan od najvažnijih centara toga doba, kad u Vučedolu živi između 2000 i 3000 stanovnika. Vučedolci su bili prvi indoeuropski narod koji je na ove prostore došao nakon badenske kulture u velikom

globalnom valu. Kao i drugi narodi iz euroazijskih stepa, zaustavljaju se na ovom prostoru, gdje ih je zadržala konfiguracija terena i obilje na koje su naišli. Za razliku od prethodnika, Vučedolci su bili i lovci i ribolovci, bavili su se ratarstvom i uzgajali stoku. Bili su vjerojatno najstariji uzgajivači goveda i govedina je činila glavni dio njihove prehrane. Na području šumovitih Vinkovaca hranili su se lovinom, pretežno jelenjim mesom. Zanat koji su otkrili, serijska proizvodnja oštrih brončanih sjekirica, koje su osim alatke ujedno bile univerzalno oružje, činio je da su u obilju bili superiorni svima prije i onima oko sebe. Tako su razvili i prvi indoeuropski kalendar, temeljen na opažanju zvijezda, u čijem je središtu bio moćni nebeski lovac Orion.

JELEN OBIČNI (*Cervus elaphus L.*)

19

LOVIDBA:

Jelen – od 16. kolovoza do 14. siječnja
 Košuta – od 1. listopada do 14. siječnja
 Tele – od 1. listopada do 31. siječnja

1 Razvoj vučedolske civilizacije počeo je uz rijeku Dunav

2 i 4 JELENI su bili omiljena lovna divljač pretpovijesnih civilizacija s područja istočne Slavonije: meso jelena pripremali su za hranu, od kože su izrađivali odjeću i obuću, a od rogovlja su pravili oruđa za rad te rekvizite za lov i ribolov

3, 5 i 6 Raznovrsnost divljači sačuvala se stoljećima

BOGINJA LOVA

Na plemenitom otoku Visu najstariji i najljepši antički nalaz je brončana statua Artemide, boginje lova i plodnosti. Na tom otoku, koji je svojevrstan nosač vinograda, a mještani su ujedno i poznati moreplovci i ribari, mediteranska se prehrana obogaćivala onim što u unutrašnjosti trči, leti i kljuca. Otoci su zatvoreni svjetovi i klopka iz koje lovini nema izlaza: samo je treba pronaći i *ubрати*. S time na umu bilo je lako antičkim Grcima donijeti kult Artemide, koji se sasvim lako odomaćio.

Obalno područje Hrvatske od klimatskog utjecaja kontinenta gotovo cijelom dužinom štiti planinska barijera. Tako zaštićeni, ljudi su se već u antici skrasili u obalnim gradovima.

Priobalni planinski lanci prema unutrašnjosti rastu skokovito, poput golemih stepenica. S visinom se mijenjaju i tipična staništa divljači, a i ona s visinom *raste*, sve do visoke divljači Dinare, Like, Velebita i Gorskoga kotara. Od pitome zaravni Staroga Grada na otoku Hvaru i njegovog još iz vremena antičke grčke naseobine pažljivo isparceliranog i ograđenoga polja, čije su ograde u strogom geometrijskom rasporedu postala vrijednost UNESCO-ova popisa baštine svijeta, do jednako geometrijski kamenom ograđenih vinograda Primoštena,

koji u svakom kvadratu čuvaju košaru za rast loze donesene zemlje, a dive im se sve do Japana, posvuda su uređena lovišta najraznovrsnije divljači. Treba samo izabrati.

GACKA I KRBAVA

THANA

Thana, reljef božice lova i izvora

Iz mitskoga vjerovanja da se jedenjem ulovljene divljači preuzima snaga pobijeđenog suparnika, često moćnijeg od lukavog dvonošca, postupno se razvila lovačka kuhinja, koja uz zaljubljenost u divljač nosi i poseban užitak nepca. Mnogima se od tih sladokusaca nakon dobra objeda poslije krepkog lovačkog jela čini da se od običnih ljudi razlikuju kao bogovi od smrtnika, ili barem tako moćni kao snažna životinja s kojom su se suočili.

Čovjek je počeo loviti zbog potrebe za hranom, a u tim je davnim danima divlja životinja, kao i sve ostalo oko njega, bila sveta. Tako je i hranjenje mesom lovine pretvoreno u kult, ritual kojim su drevni lovci unoseći u sebe dio veličanstvene snage i vitalnosti ulova ubijenoj životinji odavali poštivanje. Današnji lovci još dijele te mistične osjećaje sa svojim prethodnicima, no lovstvo je, oslobođeno potrebe za pribavljanjem hrane, postalo kulturni pokret sa svojim specifičnostima i ritualima. Pa i oko stola, jer lovačka je kuhinja mnogo više od *dostupnosti namirnice*.

Pitomi krajolik Gackoga polja, doline između dvaju surih masiva, Velebita i Kapele, te Krbava, slična samo sušnija zaravan koju zatvara barijera Ličke Plješivice, bili su ljudima izdašno utočište od prapovijesti. Miroljubivo ilirsko-keltsko pleme Japodi živjelo je u naseljima na brežuljkastim glavicama iznad polja kojim lijeno teče rijeka Gacka, najbogatija pastrvska rijeka svijeta.

Imajući iz kuća pregled nad svime što se u dolini događa, svojim su majstorskim oblikovanjem oruđa, oružja i ukrasa iz bronce osiguravali spokojan život u darežljivu okruženju. Plodna zemlja, obilje divljači i ribe i ispaša za stoku činili su opstanak idiličnim. Poštovali su život kultom mrtvih za čije su duše vjerovali da se sele u zmijske, a prostranstva su kontrolirali jašući, pa su konja i uzeli za totem. Glavni bog, zaštitnik šuma i polja, bio im je Silvan, a božica Thana umnogome je sličila Artemidi, grčkoj zaštitnici lova i vodenih izvora. Gorske šume s obje strane izdužene doline bile su im izdašan izvor hrane, lovine, kojom su obogaćivali ionako raznovrsnu kuhinju.

1 RIJEKA GACKA i okolni teren iznimno je bogato područje florom i faunom

2 U lovnu divljač spadaju i neke vrste gusaka

3 MAJEROVO VRILO

4 GACKA je i domovina čuvenih pastrva

5 DIVLJA PATKA slična je domaćoj patki. Mužjaka od ženke možemo razlikovati po vanjskom izgledu.

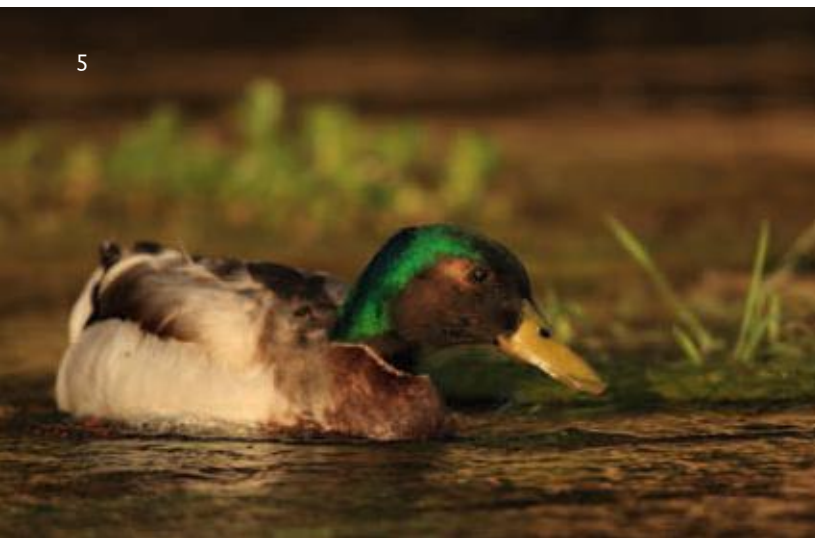
6 PATKE se hrane biljnom i životinjskom hranom. Imaju jako dobro razvijeno osjetilo vida, sluha i opipa.

PATKE DIVLJE

LOVIDBA: od 1. rujna do 31. siječnja
 Gluhara (*Anas platyrhynchos L.*)
 Glavata (*Aythya ferina L.*)
 Krunasta (*Aythya fuligula L.*)
 Pupčanica (*Anas querquedula L.*)
 Kržulja (*Anas crecca L.*)
 Liska crna (*Fulicula atra L.*)

GUSKE DIVLJE

LOVIDBA: od 1. studenoga do 31. siječnja
 Glogovnjača (*Anser fabalis Latham.*)
 Lisasta (*Anser albifrons Scopoli.*)

OTOCI ARTEMIDA

Istočnu obalu Jadrana s morske su strane otkrivali moreplovci, antički Grci. U kontaktu sa zatečenim stanovništvom koje na otocima neprekidno živi već nekoliko tisuća godina razmjenjivali su dobra i kulturu. Za razliku od mnogih naroda Staroga svijeta, ti se starosjedioci, ilirska plemena poput Plereja, Histra, Liburna ili ratobornih Delmata, uopće nisu imali namjere seliti u potrazi za boljim ili ljepšim krajem.

Artemida, grčka božica lova

Preljepa figura Artemide s otoka Visa, grčke Isse, govori o ukorijenjenom kultu lova. O tome pripovijedaju i predmeti lovaca nekad gustom šumom prekrivenog otoka Korčule, *Korkyre Melaine*. U Trogiru, grčkom *Tragurionu*, gradskoj cjelini pod zaštitom UNESCO-a od 1997. godine, portret grčkog boga pravoga trenutka Kairosa govori o osjećaju koji svi lovci svijeta jako dobro razumiju. Mitologija kaže da su prvi pravi predani lovci bili boginja Artemida i Orion, najljepši živi čovjek, sin Posejdona i Eurijale. Poslije njih lovu su se odali snažni Meleagar i djevice Atlanta. Artemida je ishodila od svog oca Zeusa da i ona zauvijek ostane djevicom, pa je naoružana srebrnim lukom i strijelom kretala u hajke na jelene, veprove, srne i košute. Ipak, neki su Grci tvrdili da je upravo Artemida ona olimpska božica srebrnog luka koju predstavlja mladi mjesec, za kojega je noćni lov najbolji, i koja se podaje samo jelenima, dok ih iz prikrajka motre jarebice, pernata pratnja razuzdanog Pana. Mit kaže da je mučni

usud pratio lovca Meleagara, sina kralja Eneja. Djevičansku Atlantu dojenjem je othranila medvjedica, a odrasla je među lovcima. Od samoga djetinjstva, kažu, nosila je oružje. Artemida, bijesna što ju je kralj Enej zaboravio u molitvi, poslala je na njegovu zemlju Kalidon strašnog vepra koji je pustošio ljude i blago. Kralj je zbog toga sazvaio najveće junake i oni se dadoše u veliku hajku za veprom u kojoj mnogi nastradaše. Tek su Atlanta i Meleagar uspjeli zvijeri zadati smrtonosne rane, no tu priči nije kraj. Očaran njenom ljepotom, Meleagar pokloni Atlanti kožu kalidonskog vepra, što je razgnjevilo druge sudionike lova. Planuo je žestoki rat u kojemu je na kraju i ovaj veliki lovac izgubio život.

1 ARTEMIDA, glava ljepotice od bronce, s dugom vijorećom kosom, povezanom vrpcom i s umetnutim srebrom u očima, iz vremena grčke kolonizacije istočne jadranske obale i nekih otoka od iv. do ii. stoljeća prije Krista, nađena na otoku Visu

2, 3 i 4 I danas prisutna divljač na mnogim otocima hrvatskog Jadrana, utkana je u brojne antičke mitove

PREPELICE

LOVIDBA:

Pučpura (*Coturnix coturnix L.*)

– od 1. kolovoza do 14. studenoga

Virdžinijska (*Coturnix virginiana L.*)

– od 1. kolovoza do 31. siječnja

JAREBICE KAMENJARKE

LOVIDBA:

Grivna (*Alectoris graeca Meissn.*)

– od 1. listopada do 14. siječnja

Čukara (*Alectoris chucar*)

– od 1. listopada do 14. siječnja

SPLIT DIJANA

Razdoblje kada je antički Rim gospodario cijelim Sredozemljem ostavilo je traga i na istočnoj obali Jadrana. Doseljeno romansko stanovništvo miješalo se s Delmatima, znamenitim ilirskim plemenom, dobrim lovcima koji su na više reljefa po stijenama srednje Dalmacije i ruševinama hrama u Imotskom polju uza svog glavnog boga Silvana štovali i njegovu družicu Thanu, zaštitnicu izvora i lova, često predstavljenu u društvu košute.

Reljef sarkofaga iz II. stoljeća, Arheološki muzej, Split

U Carstvu su cijenili ratnike s Balkanskog poluotoka. Zapisi kažu da je i rimski car Dioklecijan, koji je uveo red na prostoru iza obalnih planina, bio podrijetlom iz okolice Salone, današnjeg Solina. Za dane nakon povlačenja s vlasti podigao je veličanstvenu palaču ne u Italiji, nego u blizini rodnog mjesta na morskoj obali Jadrana. Nakon propasti Zapadnog Rimskog Carstva palača je postala srednjovjekovnim gradom i jezgrom budućeg drugog najvećeg grada u Hrvatskoj, Splita. Jedinstvena antička građevina koja je nastavila živjeti kao grad, Dioklecijanova palača je nacionalno i svjetsko dobro. Prema legendi, Dioklecijan je još kao mladi časnik saznao da će postati carem. Njegova je legija dok je služio na Rajni u Belgiji bila razmještena po privatnim kućama na hranu i noćenje, i to za plaću. Dioklecijanu, tada još zvanom Diokles, i drugu mu Maksimijanu domaćica je bila neka Drijada, kako zovu i šumske vile koje utječu na sudbinu. Nakon jednoga objeda Diokles je izvadio novac nudeći

točan iznos, a krčmarica mu reče da mu ruka ne bi otpala kad bi dao koji novčić više. Na to je on uzvratio da će biti šire ruke kad postane car, ali Drijada će: *Dioklese, ne šali se sa sudbinom jer ćeš uistinu postati imperator, ali tek nakon što ubiješ sudbonosnog vepra*. Te je riječi Diokles shvatio doslovno, pa je stalno išao u lov na veprove, pješice s kopljem i mačem, nadajući se da će baš toga dana uloviti vepra svoje sudbine.

Na Marjanu, šumovitu splitskom brijegu, podignut je još prije gradnje Dioklecijanove palače hram božici lova Dijani, rimskom licu delmatske Thane, te se i put od naselja Spalata do hrama nazivao *ad Diana*, što je i označeno na rimskoj karti Carstva, *Tabuli Peutingeriani*.

SVINJA DIVLJA (*Sus scrofa* L.)

LOVIDBA:

Vepar, nazime i prase – cijelu godinu
Krmača – od 1. srpnja do 31. siječnja

1, 2 i 3 Na zelenom Marjanu bio je u antičko doba podignut hram Dijani, božici lova

4 Prikazi zvijeri česti su na kamenim plastikama srednjega vijeka

5 Nekada je u ovom kraju bilo mnoštvo zvijeri; danas je u zaleđu moguće sresti vuka

6 VEPAR se spominje u mnogim legendama i mitovima staroga vijeka

LOVAČKI SAVEZ

SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

Ulica Kralja Zvonimira bb (PPC),
21 210 Solin
telefon: + 385 (o) 21 539 814
telefax: +385 (o) 21 544 839
split@hls.t-com.hr

DIVLJAČ ZA KOMERCIJALNI LOV

Divokoza (*Rupicapra rupicapra* L.)
Muflon (*Ovis aries musimon* Pall.)
Svinja divlja (*Sus scrofa* L.)
Šljuka bena (*Scolopax rusticola* L.)
Jarebica kamenjarka – grivna (*Alectoris graeca Meissn.*)
Zec obični (*Lepus europaeus* Pall.)
Fazan (*Phasianus sp. L.*)
Trčka skvrčulja (*Perdix perdix* L.)
Kunić divlji (*Oryctolagus cuniculus* L.)

27

6

MEDVEDGRAD

Nomen est omen – ime je usud, kaže stara latinska uzrečica. I kad se s nje ukloni koprena mita i proročanstva, ostaje da među tisućama imena koja se mogu birati za neko mjesto, nijedno nije nadjenuto slučajno. Mnoštvo imena mjesta ili predjela s korijenom u lovu ili lovini u Hrvatskoj tako svjedoče o magnetskom značenju veze čovjeka i životinje u ovdašnjim predjelima i to od iskona. Osamljena utvrda koja izranja na glavici planine koja nadvisuje Zagreb i s koje pogled nadzire daleke ravnice u nizini i rijeku koja vijuga kroz nju samo je jedan primjer: Medvednica i Medvedgrad iznad Zagreba govore o tome da su tim šumama tumarale zvijeri, ali i da su gospodari gradine vjerovali u neosvojivost svojeg utvrđenog doma mitskom snagom šape koja drobi košnicu jednakom lakoćom kao i uljeza koji bi zaprietio zaigranoj mladunčadi u grmlju maline. U susjedstvu Medvednice prema jugozapadu i okomito na njenu osnovnu orijentaciju ostaje planinski sustav Samoborsko gorje – Plješivica – Žumberak. Osim što omekšavaju prodore ne vremena prema Zagrebu te ga tako štite, u svim su tim gorjima na snazi različiti oblici zaštite prirode, no u njihovim su njedrima, a nadomak velegradu, i bogata lovišta.

LOVAČKI SAVEZ ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

Ul. bana J. Jelačića 169, P. P. 3,
10290 Zaprešić
telefon: +385 (0) 1 3312 959
telefax: +385 (0) 1 3312 959
ls.zagrebacke@hls.t-com.hr

DIVLJAČ ZA KOMERCIJALNI LOV

Svinja divlja (*Sus scrofa* L.)
Srna obična (*Capreolus capreolus* L.)
Jelen lopatar (*Dama dama* L.)
Jelen obični (*Cervus elaphus* L.)
Fazan (*Phasianus* sp. L.)
Zec obični (*Lepus europaeus* Pall.)
Prepelica pućpura (*Coturnix coturnix* L.)
Šljuka bena (*Scolopax rusticola* L.)

LOVAČKI SAVEZ GRADA ZAGREBA

V. Nazora 63, 10000 Zagreb
telefon: +385 (0) 1 4834 566
telefax: +385 (0) 1 4834 557
ls.grada-zagreba@hls.t-com.hr

DIVLJAČ ZA KOMERCIJALNI LOV

Fazan (*Phasianus* sp. L.)
Prepelica pućpura (*Coturnix coturnix* L.)
Zec obični (*Lepus europaeus* Pall.)
Srna obična (*Capreolus capreolus* L.)

ZADAR MEDVIĐA SPILJA

Prikaz lova na starohrvatskom kamenom reljefu

Medviđa je samo jedna od mnogih špilja u Nacionalnom parku Paklenica. Nedaleko od Zadra, to je suro gorsko područje između grebena s najvišim velebitskim vrhom (Vaganski vrh, 1757 m) i mora. Iznimno je bogato biljnim i životinjskim vrstama. Od krupih vrsta mogu se sresti srna, jelen, divokoza i divlja svinja, a od zvijeri ovdje obitavaju vuk, ris, lisica i divlja mačka te dakako smeđi medvjed, po kojemu je Medviđa spilja i dobila ime.

Zadar, kao i drugi drevni gradovi na Jadranu ponosi se svojim srednjovjekovnim statutom. Ti su pravni dokumenti bili temelj srednjovjekovnog prava. Među najvažnijima su, uz zadarski iz 1305. godine, Statut grada Korčule iz 1265. i Splita iz 1271. Njima se, kao i drugim pravnim aktima hrvatskog srednjovjekovlja, regulirao i lov. Poljički (1440.) i Novigradski statut (1402.) određuju, primjerice, da je lovac dužan dati vlasniku zemlje dio ulovljene divljači, i to but od jelena, glavu od vepra, a šape od medvjeda. Ako bi to lovac izbjegao, vlasnik zemlje bio je ovlašten ubiti lovčevu kravu ako mu je ovaj utajio jelenji but, svinju ako mu je utajio veprovu glavu, a tele ako mu je utajio medvjede šape.

Stari povijesni grad Zadar, nekoć i glavni grad Dalmacije, danas je administrativno i kulturno središte Zadarske županije, koja se prostire od gornjeg toka Une na sjeveru do Dugog otoka i jadranske pučine, obuhvaćajući gorsko područje sjeverno od rijeke Zrmanje,

nisku Bukovicu i Ravne kotare, jezerima nalik Karinsko i Novigradsko more, atraktivnu obalu i brojne otoke, zajedno s Parkom prirode Telaščica nadomak Kornatskog otočja te dijelovima Nacionalnog parka Paklenica i Parka prirode Velebit.

Tipovi lovišta u zadarskom kraju razlikuju se prema tipu staništa divljači, u planini ili u nizini. Uz krševite predjele južnog Velebita moguć je lov na sitnu divljač poput zeca, jarebice kamenjarke i šljuke, a u višim predjelima se sreću divlja svinja, divokoza, jelen te smeđi medvjed. Na terenima zadarskog područja jedno je od posljednjih prirodnih staništa jarebice. Tu se održava i Međunarodna utakmica ptičara, jedno od najjačih natjecanja za pse ptičare u Europi. Lovišta Ravnih kotara pogodna su za lov na prepelicu, fazana i zeca, a zanimanje lovca može pobuditi i lov na prilično brojnog čaglja.

2 MEDVJED (*Ursus arctos L.*)

LOVIDBA: od 1. listopada do 15. prosinca i od 2. ožujka do 30. travnja

3 ČAGALJ (*Canis aureus L.*)

LOVIDBA: cijelu godinu, osim ženke kada je visoko bređa ili dok vodi sitnu mladunčad

MAČKA DIVLJA (*Felis silvestris Schr.*)

LOVIDBA: od 1. studenoga do 31. siječnja

1 ZADARSKO PODRUČJE jedno je od prirodnih staništa jarebice

4 JAREBICA KAMENJARKA – GRIVNA (*Alectoris graeca Meissn.*)

5 DIVOKOZA je ukras krša

6 LJEŠTARKA (*Tetrastes bonasia L.*)

LOVAČKI SAVEZ ZADARSKE ŽUPANIJE

31

Ivana Mažuranića 32a, 23000 Zadar
telefon: +385 (0) 23 239 210
telefax: +385 (0) 23 239 211
zadar@hls.t-com.hr

DIVLJAČ ZA KOMERCIJALNI LOV

Svinja divlja (*Sus scrofa L.*)
Muflon (*Ovis aries musimon Pall.*)
Smeđi medvjed (*Ursus arctos L.*)
Srna obična (*Capreolus capreolus L.*)
Jarebica kamenjarka – grivna (*Alectoris graeca Meissn.*)
Prepelica pučpura (*Coturnix coturnix L.*)
Fazan (*Phasianus sp. L.*)
Zec obični (*Lepus europaeus Pall.*)
Kunić divlji (*Oryctolagus cuniculus L.*)
Čagalj (*Canis aureus L.*)
Patka divlja (*Anas platyrhynchos L.*)

KUNIĆ DIVLJI (*Oryctolagus cuniculus L.*)

LOVIDBA: cijelu godinu

ZAGORA KOZJI VRH

Prizori lova majstora Radovana s portala trogirске katedrale iz 1234. godine

Lanac dalmatinskih priobalnih planina Biokova, Mosora i Dinare uvijek je privlačio stanovništvo k svojim padinama da se posluže svježim mesom. Ne tek kulisa krajolika, bijaše to svojevrsna smočnica u koju su zalazili ljudi kako s obale tako i iz zaleđa da se nakon nadmudrivanja sa životinjama vrate kući i ulovom obogate jelovnik tipičan za ribare, pomorce ili gorštačke stočare.

Planine, kao klimatološka razdjelnica od kontinentalnoga zaleđa, svojom su visinom i divljinom postale stanište najizdržljivijih vrsta, onih koje su se mogle probijati preko strmina kroz ljuti krš i nestoljubivo bodljikavo raslinje. Divokoza je spretnošću, lukavstvom i drskošću utjelovljenje idealne prilagodbe takvim krajevima, pa su toponimi poput Kozjaka i Kozjeg vrha zapravo počast toj divnoj životinji. Park prirode Biokovo izraz je sustavnog napora da se ta vrsta divljine očuva i razvija isključivo prema zakonima koje vrijede u tom ekotopu, a Dinara je i danas lovački *eldorado* i izazov kako vještini, tako i tjelesnoj kondiciji lovca. Duboko štovanje prema surovom životu u tim bogatim planinama izrazio je majstor Radovan prikazima lova, ovjekovječenog u skulpturama i reljefima zapadnoga portala trogirске katedrale Svetog Lovre iz XIII. stoljeća. Taj je kulturni spomenik najbogatiji likovni prikaz srednjovjekovnog života s istočnog Jadrana. Portal ima dva reda izmaknutih dovratnika ukrašenih reljefima i dva okrugla stupića s prizorima lova i zvijeri. Bočne su strane

tih stupova ukrašene prikazima ljudi i životinja isprepletenih u vitice s florealnim motivima. Kada majstor Radovan kleše biljnom viticom opleten stup, dakle dekoraciju na neprikladnoj podlozi, upliće ljudske i životinjske likove i povezuje ih u žive i realistične scene kao što su: lov na vepra i jelena, borba čovjeka s medvjedom, prikradanje lovca, bacanje koplja, gađanje lukom i strelicom, lov iz zasjede i na konju. Vriježe i lišće obiljem uvjerljivo dočaravaju šumu i grmlje, prirodu u kojoj se zbiva to iskonsko suočavanje lovca i lovine.

DIVOKOZA (*Rupicapra rupicapra* L.)

LOVIDBA: od 1. rujna do 31. prosinca

1 Na kamenim vrhovima Zagore obitavaju divokoze koje vole mir i napuštaju uznemirena lovišta

2 TRČKA (*Perdix perdix* L.)

3 DIVOKOZE se hrane planinskim travama i mladim lišćem, kupinama i malinama

4 Najmonumentalnije djelo romaničko-gotičkog stila u Hrvatskoj, umjetnički na razini najboljih europskih ostvarenja tog doba

5 Gađanje lukom i strelicom (Radovanov portal)

LOVAČKI SAVEZ

ŠIBENSKO-KNINSKE ŽUPANIJE

Ul. bana J. Jelačića 2, 22000 Šibenik
telefon: +385 (0) 22 216 469
telefax: +385 (0) 22 216 469
sibenik@hls.t-com.hr

DIVLJAČ ZA KOMERCIJALNI LOV

Muflon (*Ovis aries musimon* Pall.)
Jelen lopatar (*Dama dama* L.)
Prepelica pućpura (*Coturnix coturnix* L.)
Šljuka bena (*Scolopax rusticola* L.)
Jarebica kamenjarka–grivna (*Alectoris graeca* Meissn.)
Kunić divlji (*Oryctolagus cuniculus* L.)
Čagalj (*Canis aureus* L.)
Lisica (*Vulpes vulpes* L.)

LIKA SOKOLAC

Među hrvatskim srednjovjekovnim plemstvom osobito je bilo razvijeno natjecanje u lovu pticama grabljivicama, a tim plemenitim pticama u počast gospodari nazivaju i utvrđene rezidencije, burgove i dvorce. Tako na sjeverozapadu Like postoji gotička utvrda Sokolac, a kod Bosiljeva Sokolgrad.

Srednjovjekovni reljef s prikazom lova

Unutrašnjost koju od blage mediteranske klime oštro odvaja obalni planinski pojas izložena je vremenskim nepogodama. Planinski lanci presvučeni smrekovim šumama uokviruju kraške zaravni s mrazištima u kojima se bilježe, kao u Brinju, najniže zimske temperature. Tim šumama gospodare zvijeri vuk, medvjed i ris, a plijen im je raznolik, od jelenske divljači sve do malih glodavaca. Divlja svinja je također izvorni stanovnik i malo koja zvijer ju se usuđuje napasti. U srednjem vijeku lov prvi put na tim prostorima prestaje biti zadovoljavanje prijeke potrebe za hranom i biva oblik kulture, sport, nadmetanje.

Voda je u krškom ličkom stijenju stvorila jedinstven geološki i hidrološki fenomen Plitvička jezera, 1949. godine proglašena prvim nacionalnim parkom u Hrvatskoj.

U Hrvatskoj je malo značajno velikih jezera. Među prirodnima ističu se upravo Plitvička, ujezereni vodotok rijeke Korane s ukupno 16 kaskadno nanizanih jezera s brojnim sedrenim slapištima u živom biodinamičkom procesu. To je područje uvršteno i na Popis svjetske

kulturne i prirodne baštine UNESCO-a. Tamošnje predivne prirodne šume oduševit će svakoga, a planinske livade i proplanci otvorit će vidike i razveseliti pogledom na visove, vode, sela i zaseoke. Tko je spreman strpljivo sjediti na skrovitom rubu šume, može dočekati srnu kako oprezno vodi svoje lane, objiesnu igru malih lisica, predvečernje šuljanje jazavca, a uz nešto sreće vidjeti i medvjedicu s medvjedićima ili plahovitog vuka u potrazi za hranom.

MEDVJED (*Ursus arctos L.*)

LOVIDBA: od 1. listopada do 15. prosinca i od 2. ožujka do 30. travnja

JAZAVAC (*Meles meles L.*)

LOVIDBA: od 1. kolovoza do 30. studenoga

1 i 4 Ostaci starog srednjovjekovnog grada nazvanog po lovnoj ptici sokolu

2, 3, 5 i 6 Na Plitvičkim jezerima znatan je broj malih i velikih sisavaca. Medvjedi se ovdje brlože, vukovi kote. Oni su, zajedno s ostalim životinjskim svijetom pod posebnom zaštitom.

LOVAČKI SAVEZ

LIČKO-SENSKE ŽUPANIJE

Ulica grofa Janka Draškovića bb (obala Novčice), 53000 Gospić
telefon: +385 (0) 53 560 917
telex: +385 (0) 53 560 918

DIVLJAČ ZA KOMERCIJALNI LOV

Smeđi medvjed (*Ursus arctos L.*)
Svinja divlja (*Sus scrofa L.*)
Srna obična (*Capreolus capreolus L.*)
Jelen obični (*Cervus elaphus L.*)
Muflon (*Ovis aries musimon Pall.*)
Jelen lopatar (*Dama dama L.*)
Divokoza (*Rupicapra rupicapra L.*)
Šljuka bena (*Scolopax rusticola L.*)
Patka divlja – glugara (*Anas platyrhynchos L.*)
Prepelica pučpura (*Coturnix coturnix L.*)
Jarebica kamenjarka – grivna (*Alectoris graeca Meissn.*)
Zec obični (*Lepus europaeus Pall.*)
Lisica (*Vulpes vulpes L.*)
Čagalj (*Canis aureus L.*)

ZAPADNA SLAVONIJA

LISIČINE

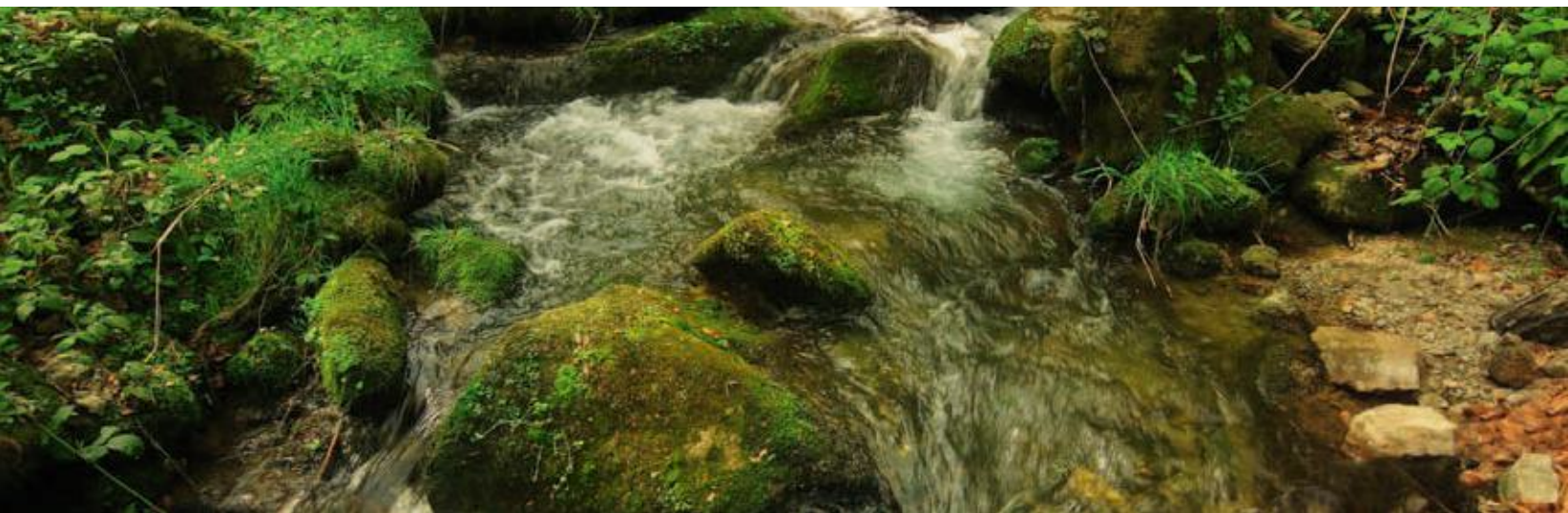
Pri silasku s planine Papuk u dolinu Drave nailazi se na Voćin, ljupko hodočasničko selo na podnožju ove bukvom obrasle planine. Jednolična šuma bukve iznenada se prometne u šarenilo raznolikog drveća. Ni dva jednaka! Došli ste u arboretum Lisičine, brižljivo sađenu park-šumu u koju su sa svih strana svijeta donošene razne vrste drveća.

Lovački povijesni rekvizit, XVIII. stoljeće

Lako je otkriti lisicu u imenu Lisičina. Tu se od 1963. godine gradi jedan od najznačajnijih arboretuma u jugoistočnoj Europi. Osim stručnih i znanstvenih razloga njegova postojanja, on je dar oku da uživa u raznovrsnosti. U Hrvatskoj su još samo dva takva planski građena vrta s drvećem! Osjetljive mladice arboretuma Lisičine od brojne divljači u okolini štitila je ograda. Nažalost, nije mogla sačuvati arboretum u ratu. Bogatstvo vrsta drveća i grmlja, kako domaćih, tako i onih iz dalekih krajeva Europe, Azije i Amerike okrnjeno je, a kroz razbijenu ogradu divljač neometano prolazi.

U panorami s obronaka planina u zapadnoj Slavoniji vidi se da one izranjaju iz besprijekorno ravna tla, kao iz mora, zelenog mora. Nekad su te planine doista bile otoci, a obzorjem se steralo jednako besprijekorno modro more. U Parku prirode Papuk, šumovitoj planini koja s ostalima čini vijenac slavonskih planina, mogu se na kratkoj i vrlo ugodnoj šetnici u geološkom spomeniku prirode Rupnica u živoj stijeni pronaći okamenjeni ostaci pradavnih morskih životinja.

2

S vijenca slavonskih gora, Psnja, Papuka, Krndije, Dilja i Požeške gore, bjelogorične šume spuštaju se u doline dviju rijeka, Drave i Save, a udolina među gorama znana je odavna kao *Vallis aurea*, Zlatna dolina. Spomenute su gore oduvijek bogate životom, a ljudi sve vrijeme to znaju. I love. Tko oslušne, uz malo mašte čut će zvuk seljaka hajkača koji k plemićima tjeraju lisicu ili fazana, u pravilu za tradicionalne jesenske zabave visoke gospode, nakon što je obrano i posljednje grožđe u vinogradima, a meso spremljeno za zimu već upija dim u pušnicama. Dolje niže čuje se lavež psa koji je iz trstika donio patku i čeka da ga gospodar pohvali.

3

**LOVAČKI SAVEZ
POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE**
Dalmatinska 14, 34 000 Požega
telefon: +385 (0) 34 274 173
telefax: +385 (0) 34 274 173
jgrabusi@inet.hr

DIVLJAČ ZA KOMERCIJALNI LOV
Srna obična (*Capreolus capreolus* L.)
Svinja divlja (*Sus scrofa* L.)
Jelen obični (*Cervus elaphus* L.)
Jelen lopatar (*Dama dama* L.)
Muflon (*Ovis aries musimon* Pall.)
Fazan (*Phasianus* sp. L.)
Prepelica pućpura (*Coturnix coturnix* L.)
Zec obični (*Lepus europaeus* Pall.)

1, 2, 3 i 4 PAPUK, slavonsko gorje bogato prirodnim atrakcijama i raznovršnošću živoga svijeta

5 LISICA, česta životinja na Papuku važna je za održanje biološke ravnoteže

**LOVAČKI SAVEZ
VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE**
Pavla Radića 2, 33000 Virovitica
telefon: +385 (0) 33 801 486
telefax: +385 (0) 33 722 457
virovitica@hls.t-com.hr

DIVLJAČ ZA KOMERCIJALNI LOV
Jelen obični (*Cervus elaphus* L.)
Svinja divlja (*Sus scrofa* L.)
Srna obična (*Capreolus capreolus* L.)
Prepelica pućpura (*Coturnix coturnix* L.)
Fazan (*Phasianus* sp. L.)
Patka divlja – gluhara (*Anas platyrhynchos* L.)
Liska crna (*Fulicula atra* L.)
Šljuka bena (*Scolopax rusticola* L.)
Guska divlja – glogovnjača (*Anser fabalis* Latham.)
Zec obični (*Lepus europaeus* Pall.)
Lisica (*Vulpes vulpes* L.)
Jazavac (*Meles meles* L.)
Mačka divlja (*Felis silvestris* Schr.)

37

4

5

ISTARSKI GONIČ

ISTRA

Na jednoj minijaturi prelijepog Hrvojeva misala iz 1404. godine naslikan je pas u lovu. Izgleda tri do četiri pedlja visok, kratke ili srednje duge bijele dlake, s crvenim pjegama na tijelu, a koji se ponajviše uzgaja u hrvatskim krajevima oko mora. Tamo se smatraju najboljim lovačkim psima na kamenitom terenu.

Gravura na pušci s motivom srednjovjekovnog lovca

Tim je riječima đakovački nadbiskup Petar Bakić 1719. opisao jednu od najstarijih autohtonih pasmina lovačkog psa. To je istarski gonič kakvoga i danas znamo. Najstariji zapis o njemu potječe još od Ksenofonta, četiri stoljeća prije Krista, a već on razlikuje kratko-dlake i oštrodlake, naglašavajući da ne smiju biti jednobojni, nego bijeli s crvenim pjegama ili obratno. Flavije Arijan (175–95. g. pr. Krista), rimski guverner koji iz Nikomedije upravlja Malom Azijom, piše o psima svoga vremena. Za jednu pasminu koja po svemu odgovara varijetetu istarskih goniča kaže da je uzgaja keltsko pleme Seguzijci. Na freski u Marijinoj kapeli u Bermu u Istri iz 1474. godine slikar Vincent iz Kastva prikazao je kratkodlakog bijelog brakoidnog psa sa žuto-crvenim oznakama koji podsjeća na današnjeg istarskog goniča. Na Ticianovoj slici iz xvi. st. dva su goniča od kojih je jedan vrlo nalik istarskom.

Drevnoga su psa u moderna vremena koristili da svojim izvrsnim osobinama oplemeni druge pasmine, pa je ublažio nedostatke austrijskog brak-jazavčara i talijanskog oštrodlakog ptičara. Primjerci

njegove oštrodlake inačice križani s hanoverskim krvosljednikom dali su štajerskog visokonogog goniča. Taj skladan i čvrst pas odlično se snalazi i kao jedini pratitelj osamljenoga lovca, koliko se veseli i radu u čoporu. Sam je strasni lovac, ali je blag i poslušan, miran i vrlo privržen gospodaru. I doista, u lovu na fazane ili zečeve je kao stvoren za krševite i grmovite terene kakvi su u unutrašnjosti Istre, oko Pazina ili iznad Buzeta na Ćićariji ili na unutrašnjim padinama Učke. Kad se pas ne mijenja kroz stoljeća, znači da je odavno postao savršen. I da su lovac i on uvijek dobitni tim.

LOVAČKI SAVEZ ISTARSKE ŽUPANIJE

39

St Kaligari bb, 52 440 Poreč
 telefon: +385 (0) 52 460 390
 telefax: +385 (0) 52 460 390
 istra@hls.t-com.hr

JAZAVAC (*Meles meles L.*)

LOVIDBA: od 1. kolovoza do 30. studenoga

1 ISTRa je regija u kojoj se održavaju brojni lovački i kinološki susreti, smotre i natjecanja

2, 3, 4 i 5 I u Istri je moguće loviti

6 Zelena unutrašnjost Istre mami u posjet brojne turiste, pa tako i lovce

POSAVINA PATKOVAC

Patkovac je mjesto u središnjem dijelu Bjelovarsko-bilogorske županije, koja se diči iznimno bogatim lovištima. Jednako je bogata lovnom faunom i susjedna Brodsko-posavska županija, gdje se može sresti posavski gonič, autohtona hrvatska pasmina lovačkoga psa, vrlo cijenjenoga u Posavini zbog brzine i pokretljivosti, a posebno zbog poslušnosti i privrženosti gospodaru.

Branko Dešković, *Pas na tragu*, Galerija umjetnina Split

Posavski gonič pripada u skupinu kratkodlakih goniča, a uzgaja se još od xvi. stoljeća i to posebno na prostoru sisačke Posavine. To je srednje velik gonič čvrstog tijela, temeljne pšenično-rumene boje u svim nijansama. Bijele oznake trebaju biti do trećine temeljne boje. Na glavi su u obliku cvijeta, pruge ili liske. Obično ima bijeli okovratnik, bijele grudi, trbuh, donje dijelove nogu i vrh repa. Najstariji dokumenti o toj pasmini potječu iz xiv. stoljeća i čuvaju se u Đakovačkoj biskupiji. Posavski gonič najbolji je za lov na zečeve, lisice i divlje svinje, a može se podjednako dobro koristiti u gorskim šumovitim predjelima kao i u kamenjaru. Kao gonič ne smije biti previsok niti pretežak. Njegova čvrsta konstitucija pogodna je za lov u prostranim šumskim područjima Posavine s mnogo šiblja. Posavski gonič ima smiren temperament, ali još uvijek dovoljno živ da ne bude trom. U traganju koristi se isključivo njuhom. Radi nešto sporije od istarskog kratkodlakog goniča. Pri radu ne gubi kontakt s lovcem iako goni dosta daleko. Vrlo je poslušan i sam se nakon gonjenja vraća lovcu.

4

5

PREPELICE

LOVIDBA:

Pučpura (*Coturnix coturnix L.*)

–od 1. kolovoza do 14. studenoga

Virdžinijska (*Coturnix virginiana L.*)

–od 1. kolovoza do 31. siječnja

1, 2, 3, 4, 5 i 7 Brojna divljač razlog je što je na ovom području osobito značenje lovstva

6 Osim uzgoja i lova, u Brodsko-posavskoj županiji njeguju lovačku etiku te tradiciju i običaje

LOVAČKI SAVEZ

BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

Strossmayerova 15, 35000 Slavonski Brod

telefon: +385 (0) 35 445 171

telefax: +385 (0) 35 411 086

lovacki-savez-bpz@sb.t-com.hr

41

DIVLJAČ ZA KOMERCIJALNI LOV

Svinja divlja (*Sus scrofa L.*)

Srna obična (*Capreolus capreolus L.*)

Jelen obični (*Cervus elaphus L.*)

Muflon (*Ovis aries musimon Pall.*)

Patka divlja (*Anas platyrhynchos L.*)

Guska divlja – glogovnjača (*Anser fabalis Latham.*)

Fazan (*Phasianus sp. L.*)

Šljuka bena (*Scolopax rusticola L.*)

Prepelica pučpura (*Coturnix coturnix L.*)

Zec obični (*Lepus europaeus Pall.*)

6

7

DUBROVNIK

DALMATINER

Poštanska marka s dalmatinskim psom

U konavoskoj šikari sve kao da stoji. Bjelina kamena prošarala je grmlje i uzvisine uz ljupka polja. Tek kad se pokrene na zvižduk lovca, shvatiš da je stopljen s krajolikom pas ukipljen stajao, napeto od njuške do repa motreći gnijezdo prepelice. Pjegavo biće koje će veselo dotrčati dalmatinski je pas. Neodoljivo veseli, pjegavi dalmatiner već je u XVII. stoljeću postao naširoko udomaćen, pa su mnogi i zaboravili njegovu pravu, lovačku prirodu.

Na slikarijama u grobnicama egipatskih faraona može se zamijetiti bijeli pas s crnim pjegama. Ako mu je to prapodrijetlo, tog su mišićavog, krupnog psa dubrovački trgovci donijeli u XIII. stoljeću iz Male Azije i tek se tu otkrilo da je njegova glavna priroda – lovačka. A ima mnoštvo krasnih osobina, pa kad su tu pasminu Dubrovčani razasuli širom svijeta vlasnici su mu pronalazili najrazličitije poslove, od vuče kolica s mlijekom do pomoći vatrogascima u potrazi za žarištem požara, i u svima je bio izvrstan, te su brzo zaboravljeni i lovačka mu čud i domaja na istočnoj obali Jadrana. Dubrovčani su psa ne samo spasili da ne iščezne nego su mu otkrili njegovu najbolju, lovačku prirodu. Nespornost o podrijetlu i naravi dalmatinskog psa bilo je mnogo. Čak su ga zbog vretenasta mišićava tijela ubrajali među hrtove. Ako je dobro što je vrsta spašena, šteta je što se zaboravilo ono što taj pas najviše voli, lov. Tome su možda pridonijeli trgovci i pomorci koji su ga hvalili i širili svim

morima svijeta, a nije ga predavao lovac lovcu – jer oni se najbolje razumiju. Tako se dogodilo, u novim je postojbinama zaboravljeno što najbolje radi, a otkriveno još mnoštvo njegovih divnih osobina. Jedino ljepotu te životinje nitko nikad nije osporio. Dubrovačka je kuhinja nesvakidašnji spoj kontinentalne i mediteranske. Tamo se na istom stolu uz ribu posluživala prepelica, a uz morske plodove divlja patka. Danas je na dubrovačkom području posebno privlačan lov na muflona u planinskom području Svetoga Ilije na poluotoku Pelješcu. Ta se vrsta ondje toliko dobro snašla da je jedan ulovljeni trofej ocijenjen s čak 233,85 CIC-ovih bodova!

1 DUBROVNIK će 2010. po drugi put biti domaćin Generalne skupštine CIC-a

2 SOKOLARSTVO je ovdje poznato od srednjeg vijeka

3 Na poluotoku Pelješcu mogu se sresti krda muflona

4 Dalmatinski pas na fresci iz XVIII. st. u franjevačkom samostanu u Zaostrogu

5 Dubrovačka kuhinja kombinirala je plodove mora i pernatu divljač

MUFLON (*Ovis aries musimon Pall.*)

LOVIDBA:

Muflon – cijelu godinu

Muflonka i janje – od 1. kolovoza do 31. prosinca

MUNGOS (*Herpestes ishneumon L.*)

LOVIDBA:

cijelu godinu, osim ženke kada je visoko bređa ili dok vodi sitnu mladunčad

LOVAČKI DVORAC

Iznad ljupkog ribnjaka u naoko brižljivo njegovanom krajoliku uzdiže se romantični dvorac Trakošćan. U okolici dvorca, jednog od najljepših na sjeveru Hrvatske, izdašna su lovišta u kojima su uživali mjesni gospodari, grofovi Draškovići. Hrvatsko se plemstvo pred navalom osmanlijskih osvajača na Europu povuklo i koncentriralo u ovim krajevima, a gospoda su se tu mogla prepuštati svojoj najdražoj razbibrizi, lovu.

I grofovi Erdödy, s imanjima od Kutine, preko ljupkog lovačkog dvorca u Popovači, Petrinje, Bosiljeva, Novoga Marofa, Varaždina, Velikog Trgovišća sve do Sv. Nedelje zapadno i Kerestinca južno od Zagreba, koji su dali i nekoliko hrvatskih banova, bili su strastveni lovci. Uživanje u blagodatima prirode nije bilo samo povlastica plave krvi. U stalno poplavljenom močvarnom porječju rijeke Kupe između Zagreba i Karlovca, u podnožju planinske skupine Samoborskog gorja, Žumberka i Plješevice, danas parka prirode, Kornelius Zwilling je dao iskrčiti više od 600 hektara šume i podići lijep, prostran dvorac u stilu bečke secesije. Nazvao ga Ribograd jer je bio usred uređenih ribnjaka. Ptice su ga otkrile – i prisvojile. Vodenim pticama selicama goleme su otvorene površine postale idealno

odmorište puno hrane. Nedaleko od golemih močvarnih područja Kopačkog rita u Baranji, usred najgušće populacije jelena, veliki je austrijski vojskovođa i diplomat, talijanskih korijena i francuskog roda, princ Eugen Savojski (1663.–1736.) podigao lovačku vilu koja je bila dovoljno udaljena od njegovog luksuznog baroknog ladanja, središta imanja u Bilju blizu Osijeka, da strastvenom lovcu pruži punu intimu boravka u prirodi.

HRVATSKO ZAGORJE
ZELENDVOR

Grof Marko Bombelles mlađi (1852. –1912.), vlasnik veleposjeda Vinica, bio je jedan od najbogatijih ljudi ondašnje države. Bio je od 1898. vlasnik prvog automobila u nas, dakako marke Benz, i prvi predsjednik Hrvatskog autokluba u Zagrebu, a bio je usko povezan s austrijskim prijestolonasljednikom Franjom Ferdinandom, kojemu je često bio i domaćin u bogatim lovovima, dok su dame na svoj način kratile vrijeme na udobnom ladanju.

Mrtva priroda s divljači, Vladimir Filakovac, ulje na platnu, 1938.

Grof Marko Bombelles se nametnuo ekonomskom i političkom životu svojeg vremena zahvaljujući ekonomičnom i modernom gospodarenju veleposjedom te uvođenju novih agrotehničkih mjera. Razvijao je i stočarstvo, a napose konjogojstvo. Lovačka strast grofova Bombellesa nije se zaustavila samo na onome što daje priroda. Njegov dvorac Zelendvor u Petrijancu blizu Varaždina, koji je radi lovačke intimne Marko Bombelles izgradio 1870. godine, bio je uporište za mnogo šire operacije. U svoja lovišta doveo je mnoge neautohtone vrste i pokazalo se da je pogodno. Izdašan okoliš pružio im je potporu ne samo da se održe nego i da ne ugrožavaju vrste koje su ondje u ravnoteži živjele tisućama godina.

Iz Azije je uveo mnoge vrste fazana, od ukrasnih do lovnih, a iz Amerike virdžinijsku prepelicu te je sveukupno znatno unaprijedio uzgoj divljači. Zelendvor je i danas jedna od najvećih fazanerijskih u Hrvatskoj. Nije eksperimentirao samo s divljači nego i sa živo-

tinjama za uzgoj iz drugih krajeva svijeta. Grof Marko Bombelles bio je iznimno radoznao, koliko i načitan gospodin. Tek pomnim proučavanjem knjižnice Bombellesovih, danas u Gradskom muzeju Varaždin, može se steći predodžba ne samo o njegovoj svestranosti nego i o svemu što je uradio, a uradio je mnogo. Sve je to i popisano, pa se ne samo po knjigama vidi i da je uz ladanjski dvorac Opeka kod Vinice blizu Varaždina podigao arboretum s 14 000 biljaka: više od 200 vrsta iz Japana, Kine, Tibeta, s Kavkaza, iz Sjeverne Amerike i cijele Europe. Kad bi poželio drastično promijeniti krajolik u kojemu lovi, umjesto nekog od sedam kontinentalnih lovišta u njegovu vlasništvu čekalo ga je ono u blizini mora, kod Obrovca blizu Zadra.

FAZAN – GNJETLOVI (*Phasianus sp. L.*)

LOVIDBA: od 16. rujna do 31. siječnja

1 DVORAC MARUŠEVAC, jedan od dvoraca Hrvatskoga zagorja

2 LOVAČKI PSI na umjetničkoj slici koja se čuva u Muzeju grada Varaždina

3 UZGOJ FAZANA razvio je grof Marko Bombelles u Zelendvoru

4 LOVAČKI TROFEJI u Trakošćanu, dvorcu plemićke obitelji Drašković

5 Na tradiciju lova u sjeverozapadnoj Hrvatskoj ovdašnji su ljudi posebno ponosni

LOVAČKI SAVEZ VARAŽDINSKE ŽUPANIJE 47

Kratka 1/11, 42000 Varaždin
telefon: +385 (0) 42 214 261
telefax: +385 (0) 42 214 261
ls.varazdinske@hls.t-com.hr

DIVLJAČ ZA KOMERCIJALNI LOV

Fazan (*Phasianus sp. L.*)
Zec obični (*Lepus europaeus Pall.*)
Trčka skvrčulja (*Perdix perdix L.*)
Patka divlja gluhara (*Anas platyrhynchos L.*)
Srna obična (*Capreolus capreolus L.*)
Svinja divlja (*Sus scrofa L.*)

MEĐIMURJE VEPROVA PEČENKA Z MEDOM

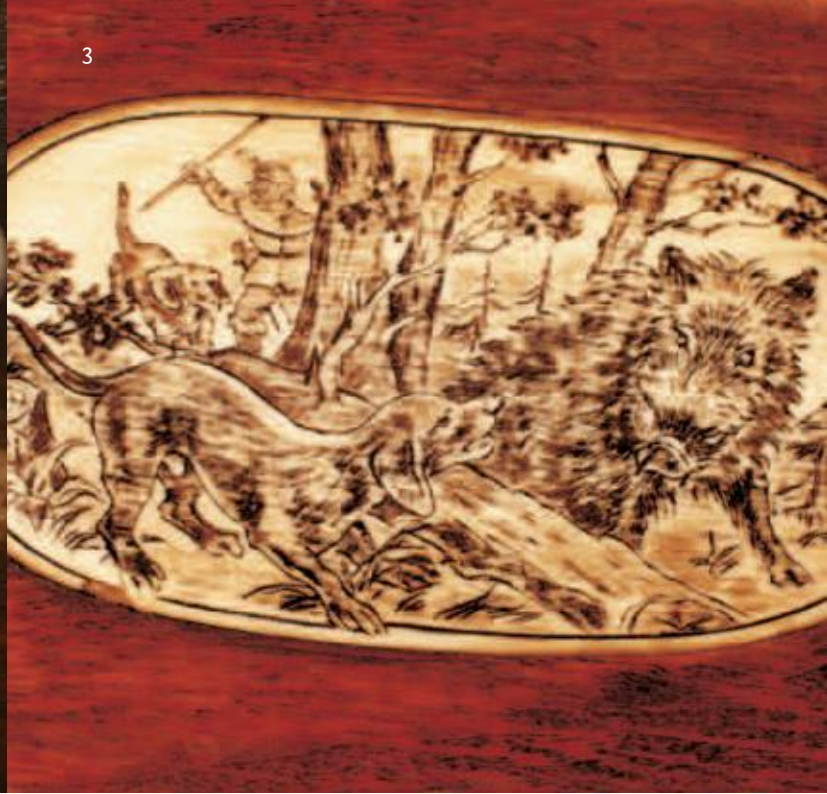

Naslovnica stare hrvatske kuharice

I danas je moguće u nekim hrvatskim restoranima kušati jelena u črnoj juhi, deliciju iz vrhunske kuharice grofa Nikole Zrinskog. Taj bedeker po plemićkoj kuhinji se uz opise mnogih specijaliteta toga vremena posebno nadahnjuje onima od divljači. Tadašnje plemstvo uživalo je u pečenoj divljoj patki, srnećim medaljonima ili pršutu od divljači, a Međimurci će u posebnim svečanim prigodama i danas poslužiti jedno od najprimamljivijih jela grofove kuharice: veprovu pečenku z medom.

U blizini Čakovca, stolnog grada moćne loze Zrinskih, poginuo je 18. studenoga 1664. godine u Kuršanečkom lugu, velikoj međimurskoj šumi, u lovu hrvatski ban Nikola Zrinski. Napao ga je razjareni, vjerojatno ranjeni vepar. Vijest o tome banovim gostima, koje bi Zrinski zabavljao poslijepodne po povratku iz lova, donio je njegov sluga Paka. Priča kaže da je Nikola vepra ranio i za njim krenuo u guštaru sam, ali već trenutak poslije biva smrtno ranjen. Erdeljski velikaš Bethlen utvrdio je da je kobna bila treća rana. Vepar je bana rasporio ispod desnog uha i vratnog kralješka prema naprijed, raskinuvši sve vratne tetive. Podivljala životinja ga je *dohvatila zubom, odgrizla nit života*, piše franjevac Franz Schwaiger pod njegovim bakroreznim portretom. Bethlen se u posljednjoj rečenici čudi *da taki junak nije ni pucao, ni sjekao, premda je imao pušku i mač kod sebe*. U vrijeme kada se svrstavao na čelo hrvatskih i ugarskih velikaša

ogorčenih Vašvarskim mirom – po kojemu su pobjede i žrtve Velikog protuturskog rata (1663.–1664.), borba za očuvanje teritorija, identiteta, feudalnih nasljednih prava i viteškoga digniteta, postajale uzaludne – ban Nikola pogiba poput starogrčkoga ciparskog kraljevića Adonisa. Tko bi danas znao je li mu tu tužnu sudbinu namijenio ljubomorni bog rata Ares, Afroditin ljubavnik, ili je žrtva osvetničkih strasti Artemide, božice lova... Kuharica grofa Nikole Zrinskog, kao i druge hrvatske lovačke kuharice, umnogome pridonosi promicanju razumijevanja lova kao sporta, kreativnosti u kuhinji, a napose kulturi uživanja jela od mesa divljači, koje tradicionalni načini pripreme pretvaraju u fantastične specijalitete.

SVINJA DIVLJA (*Sus scrofa L.*)

LOVIDBA:

Vepar, nazime i prase – cijelu godinu
Krmača – od 1. srpnja do 31. siječnja

1 KUHARICA grofa Zrinskog sadržava i brojne specijalitete od divljači

2 i 3 Motivi divljači, lova i gastronomije česti su na umjetničkim slikama i upotrebnim predmetima

4 U XVII. i XVIII. stoljeću pripravljala su se jela od divljači, a neka se i danas ponovno pripremaju i poslužuju

LOVAČKI SAVEZ MEDIMURSKÉ ŽUPANIJE 49

Ljudevita Gaja 35, 40000 Čakovec
telefon: +385 (0) 40 390 869
telefax: +385 (0) 40 390 868
ls.medjimurske@hls.t-com.hr

DIVLJAČ ZA KOMERCIJALNI LOV

Srna obična (*Capreolus capreolus L.*)
Svinja divlja (*Sus scrofa L.*)
Jelen obični (*Cervus elaphus L.*)
Zec obični (*Lepus europaeus Pall.*)
Fazan (*Phasianus sp. L.*)
Trčka skvržulja (*Perdix perdix L.*)
Šljuka bena (*Scolopax rusticola L.*)
Prepelica pučpura (*Coturnix coturnix L.*)
Patka divlja – gluhara (*Anas platyrhynchos L.*)
Liska crna (*Fulicula atra L.*)
Guska divlja – glogovnjača (*Anser fabalis Latham.*)
Lisica (*Vulpes vulpes L.*)
Jazavac (*Meles meles L.*)

ILOČKA VINA UZ LOVAČKA JELA

Na krajnjem istoku Hrvatske iz nepregledne ravnice diže se šumom obrastao planinski masiv Fruške gore. Toliko je moćan da je veliku europsku rijeku Dunav skrenuo prema istoku. U vodama Dunava ogleda se najistočniji hrvatski grad Ilok. Mjesto je nastanjeno od prapovijesti. Rimljani su tu imali konjaničku utvrdu *Cuccium*, ali iločko zlatno doba je srednji vijek.

Plemićke obitelji bavile su se uzgojem vinove loze i lovom

Grad je odrana uživao obilne kraljevske povlastice. U XII. stoljeću je utvrđen, a potom slijedi procvat. Da je značajno trgovište kazuje i to što u njemu boravi i dubrovački konzul. Gospodari su mu jedinstavno – knezovi Iločki, a obnašaju različite časti, od vojvodskih do banskih. Najistaknutiji Nikola Iločki (1410. – 1477.) bio je ban *Hrvatske, Slavonije i Mačve*, a kralj Matija Korvin imenuje ga čak i *bosanskim kraljem*. Obitelj je znala uživati u blagodatima bogate zemlje, a ništa manje od njih nisu bili rafinirani ni franjevci koji su u Iloku od XIV. stoljeća. Kada su Iločki velikaši nestali, za oslobođenje Iloka u protuturskim ratovima car Leopold dodijelio je Iločki dvor i vlastelinstvo papi Inocentu XI., a on prosljedio svojoj kneževskoj obitelji Odescalchi. Njihov dvor preko puta crkve sv. Ivana Kapistrana, na temeljima dvora Nikole Iločkog, danas je gradski muzej i restoran. Svi gospodari Iloka cijenili su ono što daju južne padine Fruške gore: vinograde idealnih položaja. Otkrio ih je još rimski car Probus (276. – 282.), a slavni Iločki traminac, pogotovo dragocjene mirisne kapi iz njegove

3

ledene berbe, cijenjen je svugdje. Goleme hrastove bačve stijenki debelih 15 cm, stare barem stoljeće, na 15 metara ispod glavnog gradskog trga svojevrsna su turistička znamenitost. To je vino bilo ponijelo glavnu ulogu na proslavi krunidbe kraljice Elizabete II. 1953. godine, a podrumi Windsora stalno se dopunjavaju arhivskim iločkim vinima. Najbolje je, dakako, te zlatne kapi ipak kušati gdje su odnjegovane, uz fina lovačka jela u dvorskoj, franjevačkoj i pučkoj tradiciji – čobanac, srnetinu ili roladu od veprvine s jajem u sredini!

4

JELEN LOPATAR (*Dama dama L.*)

LOVIDBA:

Jelen – od 16. rujna do 14. siječnja
 Košuta – od 1. listopada do 14. siječnja
 Tele – od 1. listopada do 31. siječnja

1 ILOČKI KRAJ poznat je od davnina po lovu i vinima

2 VINOVA LOZA njeguje se u Slavoniji još od antike

3 Lovački gastronomski specijaliteti zalijevaju se izvrsnim iločkim vinima

4 Lov na šljuke, Rastovica, 16. ožujka 1911.

5 ILOČKI PODRUMI čuvaju jedinstvena vina koja idu uz bogate lovačke gozbe

LOVAČKI SAVEZ

VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE

Ul. bana J. Jelačića 82, 32100 Vinkovci
 telefon: +385 (0) 32 331 496
 telefax: +385 (0) 32 331 496
ls.vukovarsko-srijemske@hls.t-com.hr

DIVLJAČ ZA KOMERCIJALNI LOV

Svinja divlja (*Sus scrofa L.*)
 Jelen obični (*Cervus elaphus L.*)
 Srna obična (*Capreolus capreolus L.*)
 Jelen lopatar (*Dama dama L.*)
 Muflon (*Ovis aries musimon Pall.*)
 Prepelica pučpura (*Coturnix coturnix L.*)
 Patka divlja – gluhara (*Anas platyrhynchos L.*)
 Šljuka bena (*Scolopax rusticola L.*)

51

5

DIVOVSKA ŠUMA

Kad kažem hrast, onda mislim na spačvanske šume, još je 1888. godine zapisao hrvatski književnik Josip Kozarac. Guste visoke šume staroga hrasta lužnjaka u Spačvi na jugu Slavonije nacionalno su bogatstvo, ali su tek ostaci drevnih ravničarskih šuma koje su kompaktno prekrivale sutoke velikih ravničarskih rijeka Dunava, Drave i Save. Sama je spačvanska šuma najveće jedinstveno hrastovo područje u Europi, a s 51,6 tisuća hektara ona je čak 2,5 puta veća od šume Fontainebleau, najveće šume hrastom najbogatije zemlje, Francuske. Čak 36 posto kopnenoga područja Hrvatske i danas je pod šumom. U Europi veće su površine pod šumom samo u Finskoj, otprilike toliki je udio i u Austriji, ali samo je još u Bosni i Hercegovini na tolikim površinama očuvana izvorna divljina. Bez obzira na to tko je vlasnik, tim golemim šumskim područjem, strogo vodeći računa o održivom korištenju, upravlja državna tvrtka Hrvatske šume. Pokazalo se da je to mudro, jer beskompromisno upravljanje šarolikim šumskim zajednicama u njihovu korist na korist je i samom čovjeku. Takav je koncept odavno potvrđen i priznat u svijetu kao najbolji, jer tako su održana i golema prašumska područja poput Štirovače na Velebitu, čarobna otočka hrastova prašuma Tramuntana

na Cresu, Motovunska šuma bogata delikatesnom gljivom tartufom. S obližnjom šumom Lože i dijelom šume Radiševo kao rezervatima šumske vegetacije s jedinstvenim pojedinačnim divovskim primjercima hrasta, grad Županja simbol je toga stabla. A hrast je osnova bujanja života u divljini.

LOVAČKI BEĆARAC

OSIJEK

Mnogo nizvodnije ne manju strast prema šumi, lovu i lovini pokazuju slikari Adolf Waldinger (1843.–1904.) i njegov učitelj Hugo Conrad von Hötzendorf (1807.–1869.), protagonisti osječke slikarske škole.

Lovački motiv na tanjuru, porculan, XIX. st.,
Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb

Iako s najboljim akademskim obrazovanjem koje se tada moglo steći u Europi, vratili su se u Osijek napustivši sve trendove onodobnog slikarstva da bi u svojim tek naoko fotorealističnim i romantičnim pejzažima prikazali bogatstvo boja, tekstura i strasnu ljubav za slavonskim krajolikom i nesputanom slobodom boravka u njemu. Osobito su im sočne mrtve prirode, prikazi lovine, pataka, zečeva, fazana... Njihovo neslužbeno slikarstvo još se bolje osjeti u usporedbi s izvrsnim, premda strogo diktiranim portretima bogatih naručitelja. Toliku slobodu u prikazima prirode i lova suvremenici nisu mogli prihvatiti, pa je to slikarstvo za njihova života ostalo nepriznato. I dok se gledaju slike *Pouratak iz lova* ili *Uoči oluje*, kao da odnekud iz njih odjekuje pjesma lovačkog bećarca. U tom su posebnom obliku narodne pjesme etnomuzikolozi pribilježili najmanje 40 tisuća šaljivih, pikantnih pa i lascivnih deseteračkih dvostiha. Pjeva se na uvijek istu melodiju od 24 takta, tako da jedan zapjeva prvi stih, a grupa ga ponovi. Kad dođe na red drugi stih, skupina koja ga ponavlja obično prasne u smijeh.

1, 2, 3 i 4 U blizini Osijeka vrhunska su
lovišta na krupnu i sitnu divljač

5 Vladimir Filakovac, *Mrtva priroda*, ulje
na platnu

6 Adolf Waldinger, *Šuma*, ulje na platnu,
Galerija likovnih umjetnosti, Osijek

7 Hugo Conrad von Hötendorf, *U lovu*,
ulje na platnu, Galerija likovnih umjetno-
sti, Osijek

LOVAČKI SAVEZ

OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

Strossmayerova 65a, 31000 Osijek
telefon: +385 (0) 31 369 592
telefax: +385 (0) 31 376 311
lovacki-savez-osijek@os.t-com.hr

DIVLJAČ ZA KOMERCIJALNI LOV

Jelen obični (*Cervus elaphus* L.)

Svinja divlja (*Sus scrofa* L.)

Srna obična (*Capreolus capreolus* L.)

Jelen lopatar (*Dama dama* L.)

Muflon (*Ovis aries musimon* Pall.)

Fazan (*Phasianus* sp. L.)

Zec obični (*Lepus europaeus* Pall.)

Patka divlja – gluhara (*Anas
platyrhynchos* L.)

Guska divlja – glogovnjača (*Anser
fabalis* Latham.)

Prepelica pučpura (*Coturnix coturnix* L.)

BILOGORA I MOSLAVINA
JELEN-GRAD

Predsjednik Društva za obranu lova, hrvatski ban,
 grof Ladislav Pejačević Virovitički

Bila jednom dva Jelengrada. Jedan u dolini rijeke, drugi u brdima. Jelengrad u Petrijevcima, bogatom selu na pola puta između Osijeka i Valpova, i Jelen-grad u Moslavačkom gorju, području između pet rijeka: Česme na sjeveru i zapadu, Lonje na jugu, Ilove na istoku te šire, s jednako valovitom Bilogorom, Save na jugu i Drave na sjeveru. Danas nema nijednoga.

Malo izvan Petrijevac uz obalu Drave zgradu s dva tornja 1894. izgradio je vlastelin Gustav Normann. Mještani je i danas zovu Jelen-grad. Još živi sjećanje na nju iako je dvorac od 60 prostorija postojao rekordno kratko. Opustošen je u dva tjedna *Petrijevačke republike* ujesen 1918. godine u vrijeme raspada Austro-Ugarske. Vlasnici su se sklonili i potom ga prodali. Promijenio je nekoliko ruku, ali ga nitko više nije obnovio. Posljednji ga je vlasnik 1927. srušio, a građu je teglenicom Dravom i Dunavom odvezao u Njemačku. U restoranu *Jelengrad*, na mjestu nekadašnje lugarnice Zečevac na ulazu u Lipovačku šumu prema dvorcu, među lovačkim jelima kraljuje jelenji odrezak u lovačkom umaku s vrganjima.

Drugi je Jelen-grad usred moslavačkih planina. Pitali su se ljudi znači li im latinsko ime *Mons claudius* Zatvorena ili Klaudijeva gora? Navodno je rimski car Klaudije zasadio prve loze tu gdje su slavni vinogradi, no to ne isključuje drugu mogućnost, jer su Moslavina i Bilogora područja bez izrazitoga glavnog grebena pa je lako zalutati.

U srednjem vijeku bilo je to gusto naseljeno područje. Danas se u krajoliku smjenjuju šume i livade s grmovitim prijelazima i točkastim naseljima u koja divljač silazi sve do seoskih dvorišta. U središtu gorja u XIII. i XIV. stoljeću bilo je nekoliko tvrđava, odstupnica pred navalama Mongola sa sjevera i potom Osmanlija s juga. Među njima Košutgrad i poznatiji Jelen-grad uz potok Jelensku. Sve su utvrde srušene za kratkotrajnoga prodora Turaka u XV. stoljeću. Nitko ih više nije uspio obnoviti. Ostali su jedino gusto obrasli temelji, a njihova imena govore o divljači koje nikad nije bilo u većem obilju nego danas.

JELEN LOPATAR (*Dama dama* L.)

LOVIDBA:

Jelen – od 16. rujna do 14. siječnja
 Košuta – od 1. listopada do 14. siječnja
 Tele – od 1. listopada do 31. siječnja

ŠOJKA KREŠTALICA (*Garrulus glandarius* L.)

LOVIDBA: cijelu godinu, osim kad sjedi na jajima i dok hrani mladunčad

1 BILOGORA I MOSLAVINA su posebno danas primamljivo lovačko područje

2 U lovištima ovoga dijela Hrvatske mogu se odstrijeliti kapitalni primjerci divljači

3 Obilje jelenske divljači

4 Guste šume obronaka Bilogore izvrsno su stanište za brojnu divljač

5 U ovdašnjim lovištima i izbirljivi lovci dolaze na svoje

LOVAČKI SAVEZ

BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE

Tomislavov trg 5, 43000 Bjelovar
 telefon: +385 (0) 43 241 141
 telefax: +385 (0) 43 220 115
ls.bjelovarsko-bilogorske@hls.t-com.hr

DIVLJAČ ZA KOMERCIJALNI LOV

Srna obična (*Capreolus capreolus* L.)
 Jelen obični (*Cervus elaphus* L.)
 Svinja divlja (*Sus scrofa* L.)
 Jelen lopatar (*Dama dama* L.)
 Muflon (*Ovis aries musimon* Pall.)
 Fazan (*Phasianus sp.* L.)
 Zec obični (*Lepus europaeus* Pall.)
 Patka divlja gluhara (*Anas platyrhynchos* L.)
 Prepelica pućpura (*Coturnix coturnix* L.)
 Šljuka bena (*Scolopax rusticola* L.)
 Trčka skvržulja (*Perdix perdix* L.)
 Mačka divlja (*Felis silvestris* Schr.)
 Lisica (*Vulpes vulpes* L.)
 Kuna bjelica (*Martes foina* EHR.)
 Kuna zlatica (*Martes martes* L.)

ĐAKOVO MAČKOVAC

Biskup Josip Juraj Strossmayer (1815.–1905.) bio je div našega XIX. stoljeća. Gospodareći poduzetno crkvenim dobrima na istoku Slavonije toliko je ekonomski osnažio cijeli kraj da je ostvarenim bogatstvom mogao utemeljiti moderne hrvatske znanstvene i kulturne ustanove, a osim što je bio mecena znanosti i umjetnosti, bio je i veliki ljubitelj prirode.

Rika, ulje na platnu, Vladimir Filakovac, 1955.

Lov mu je bio omiljeni način iskoraka iz formalnih okvira. Kad je 1848. godine ukinut feudalizam, pravo lova preneseno je na vlasnike posjeda i to je pomoglo da se počne oporavljati prilično smanjena brojnost divljači. Jedino na 125 katastarskih jutara biskupskog vlastelinstva u Đakovu, gdje je Strossmayer stolovao, te u Valpovu i Baranji stanje je bilo razmjerno povoljno. Strossmayer je naslijedio uređena lovišta u kojima su već stoljeće prije uzgajane lovne životinje, ali ih je proširio i oplemenio im lozu uvezenim životinjama, tako da ih je mogao i darovati. Proširio je postojeća uzgajališta i stvorio nova. Doveo je fazane i jelena lopatara. Šumu Garu kod Gorjana ogradio je i u nju je pustio bijele jelene i fazane. Za lovišta je vjerovao da trebaju biti perivoj, a jelene je držao ukrasom šume i nikada ih nije sam ubijao. Veprove u mladosti ipak jest. Sukladno tadašnjem razumijevanju odnosa ljudi i grabežljivaca, osobito je rado lovio lisicu i vuka, pa su ga u lovu u velike hrastove šume pozivali i graničari uz Savu. U siječnju 1864. godine naredio je lov na vukove u đakovačkom Gaju

3

kad ih je ustrijeljeno 13, a pet ih je ubio sam biskup. Bilo je to takvo vrijeme, a i vukova je još bilo podosta. Strossmayerovo naslijeđe u lovstvu osjeća se i danas. Najveće lovište i uzgajalište je Mačkovac na 19 tisuća hektara, u kojemu se uzgaja više od 400 veprova, 120 jelena lopatara te ostale jelenske i srneće divljači. Uz autocestu C5 koja preko Belog Manastira i Osijeka povezuje Mađarsku s jugom nalazi se odmorište Ivandvor, najuređenije i najkompletnije na autocestama u Hrvatskoj, a kako je blizu lovište Mačkovac uređeno je u lovačkom stilu.

4

MAČKA DIVLJA (*Felis silvestris* Schr.)

59

LOVIDBA: od 1. studenoga do 31. siječnja

1 Stoljećima uređena lovišta

2 DIVLJA MAČKA, nekad brojna, danas je rijetka

3 Biskup Josip Juraj Strossmayer

4 i 6 Djela Vladimira Filakovca s tematičkom divljači i lova

5 FAZAN, razlike između mužjaka i ženke izražene su kao u malo koje vrste pernate divljači. Dok je koka neugledne sivosmeđe boje prilagođene okolišu, dotle je mužjak raskošno obojen kao niti jedna europska ptica.

5

6

60

VELEBIT PIVČEVAC

S kontinentalne strane naše najduže planine Velebita niz je gradova, gradića i sela u kojima još mnogo ljudi živi pionirskim životom, a lov je dio svakidašnjice. Za razliku od ogoljele, vjetrovite primorske strane, strana u zavjetrini prekrivena je gustim šumama, a nekoliko ih je ostavljeno da posve netaknuto žive prirodni život prašume.

Pivac (veliki tetrijeb) šumska je koka po kojoj je velebitski vrh dobio ime

Sama je planina zaštićeni park prirode, a unutar nje su i dva nacionalna parka: Paklenica, koja se od grebena najviših vrhova kroz dva bujična klanca spušta prema moru, te Sjeverni Velebit, koji pokriva šume vršnoga područja i u kojemu se Rožanski i Hajdučki kukovi čuvaju kao strogi prirodni rezervat. Prema kontinentu se od ruba tog nacionalnog parka spušta smrekova prašuma Štirovača, a što je u njoj najznačajnije kaže i ime tamošnjeg vrha Pivčevca: tu se skriva plahi divlji tetrijeb. Uza nj nalazimo i svu lovnu divljač, uključujući i najgušću populaciju smeđeg medvjeda u Europi. O šarolikosti divljači ili načinima lova govore i imena podvelebitskih lovačkih društava: Vepra iz Kopolja, Kune iz Ličkog Osika, Orla iz Kosinja, Laneta i Srnjaka iz Perušića. U Otočcu je održano i europsko novinarsko prvenstvo u pripremanju lovačkog gulaša u kotliću na otvorenoj vatri. Mještani se vrlo dobro razumiju u lov i odlično poznaju svoj kraj, pa tko zapodjene priču o lovu morat će je sam prekinuti, jer ona nikad ne utihne sama od sebe. Nije rijedak prizor da lovca kada se u siječnju vrati s prikolicom motokultivatora punom odstrijeljenih

veprova mještani unatoč hladnoći na ulici dočekaju pljeskom, a naći će se i tko će ga počastiti pićem. Jednako koliko osjećaju za lov i lovinu, ti stanovnici imaju i suosjećanja za životinje. U velebitskom selu Kuterevu s puno poleta pomažu Velebitsku udruhu Vuk, koja je utemeljila utočište za mlade medvjede koji su na razne načine ostali bez majke. Ondje medvjediće pristigle sa svih strana pripremaju za samostalni nastavak života u divljini.

MEDVJED (*Ursus arctos L.*)

61

LOVIDBA: od 1. listopada do 15. prosinca i od 2. ožujka do 30. travnja

1 PLANINA VELEBIT na zapadu i jugu omeđuje kontinentalnu regiju Liku

2 LIKA je oduvijek znana po kapitalnim primjercima divljači

3 VUK ide u red najvrjednijih i najprilagodljivijih predatora među sisavcima

4 MEDVJED je tretiran kao konkurent u lovu, po tome kao štetna i opasna zvijer, da bi na kraju postao i ostao lovna divljač sve do naših dana

DIPLOMATSKI LOV

Nakon I. svjetskog rata i propasti Habsburške Carevine, u čijem je sastavu bila i Hrvatska, Belje kao imanje Eugena Savojskog, koji nije imao nasljednika, i u njemu glavno carsko lovište Tikveš, gdje je lovački dvorac izgradio nadvojvoda Fridrih Habsburški, postaje diplomatsko lovište. U novim državama itekako su ga cijenili kralj Aleksandar Karađorđević i doživotni predsjednik Jugoslavije Josip Broz Tito, strastveni lovac. Nije teško zamisliti nekadašnji ekskluzivni ambijent dvorskih kamarila koje su ovdje u posebnom okolišu nastavljale plesti prijestolničke spletke ili okupljanja državnika na kojima bi se neformalno otvarale nove diplomatske inicijative. Posebno je Tito znao na taj način vješto iskoristiti opuštenu lovačku atmosferu. Vrhunsko lovište danas mami najgušćom populacijom jelenske divljači u Europi i cijenjenim izazovom lova na divlju svinju. Tito je kao obožavatelj prirode i uz ljetnu rezidenciju na Brijunskim otocima stvorio znameniti safari park, u koji je naselio naše kontinentalne vrste poput raznih vrsta jelenske i srneće divljači te muflona, kao i brojne egzotične životinje, među kojima i slonove, što su mu ih darovali državnici raznih zemalja. Potomstvo te divljači i danas tumara njegovanim krajolikom nacionalnog parka na otočju uz samu istarsku obalu, sada otvorenoga svima.

GORSKI KOTAR GORNJE JELENJE

Lovci iz Čabra

Kada je Napoleon za kratke okupacije ovih krajeva od 1803. do 1809. g. izgradio cestu koja je preko planina povezala Karlovac s Rijekom, više ništa nije bilo isto. Najkraću prometnu vezu s morem nazvao je Lujzijanom po ženi svog života, ali već 1813. godine više nije mogao zadržati krajeve koje je nazvao Ilirskim pokrajinama, no zato su Austrijanci otkrili Rijeku – i Opatiju.

Ondje je prvi luksuzni hotel, Villa Angiolina, otvoren 1844. godine i od tada na obali zapadno od Rijeke niče rivijera. Gosti željni udobnosti od 1873. putuju i vlakom, jer je Zagreb željeznicom spojen s Rijekom. Ali mnogi su silazili s vlaka ili ceste i prije krajnjeg odredišta. Razlozi su dobri, a nazivaju se: Karlovac, Duga Resa, Severin, Vrbovsko, Skrad, Kupjak, Ravna Gora, Mrkopalj, Delnice, Lokve, Gornje Jelenje, Grobnik... Tako su otkrili i da Ogulin nije samo sumorna vojnička krajiška postaja nego i polazište u divljinu planina Velike i Male Kapele. I dok se dame šetkaju Opatijom zagledane u more i otoke, muškarcu kreću na medvjeda iz lovačkog hotela u Jasenku ili s obližnjeg Grobnika na jelena kroz Kamenjak prema Gornjem Jelenju. Planinsko zaleđe Rijeke i Kvarnera nudi i lov na divlju svinju, srnu, lisicu i u ograđenom području na muflona. Na području Kapele i Bjelolasice, međutim, posebno je zabavan lov na radoznalog puha. Taj se spretni noćni glodavac hrani sjemenjem, pupovima, bobičastim voćem, kojega je obilje u Gorskom kotaru, korom drveća i kukcima,

3

a drsko će opustošiti i nesmotreno ostavljenu lovačku naprtnjaču s hranom. Ipak, rijetko odoli klopci u odobrenim lovkama u kojima se upecaju samo krupniji primjerci, kako ga je jedino dopušteno loviti. Nekad je puh bio dopuna hrani siromašnih, a mast mu se koristila u narodnoj medicini za mazanje rana. Danas je pečenka od njegovog vrlo ukusnog mesa uz gulaš specijalitet Gorskoga kotara. Priobalne guštare i otoci posebno su popularni zbog lova na šljuku, jerebicu i nezaobilaznog fazana.

4

3 PUH VELIKI (*Myoxus glis L.*)

LOVIDBA: od 16. rujna do 30. studenoga

MEDVJED (*Ursus arctos L.*)

LOVIDBA: od 1. listopada do 15. prosinca i od 2. ožujka do 30. travnja

JELEN LOPATAR (*Dama dama L.*)

LOVIDBA:

Jelen – od 16. rujna do 14. siječnja

Košuta – od 1. listopada do 14. siječnja

Tele – od 1. listopada do 31. siječnja

1, 2 i 4 GORSKI KOTAR, obiluje prirodnim ljepotama i bogatstvom divljači

5 ŠKANJAC MIŠAR, jastreb kokošar te orao krstaš i orao zmijar također obitavaju na području Gorskog kotara

6 Boja dlake divokoze zimi je tamnosiva, gotovo crna

LOVAČKI SAVEZ KARLOVAČKE ŽUPANIJE 65

Ivana Mažuranića 11, 47000 Karlovac
telefon: +385 (0) 47 615 008
telefax: +385 (0) 47 615 008
ls.karlovačke@hls.t-com.hr

DIVLJAČ ZA KOMERCIJALNI LOV

Jelen obični (*Cervus elaphus L.*)

Srna obična (*Capreolus capreolus L.*)

Svinja divlja (*Sus scrofa L.*)

Zec obični (*Lepus europaeus Pall.*)

Fazan (*Phasianus sp. L.*)

Šljuka bena (*Scolopax rusticola L.*)

Patka divlja gluhara (*Anas platyrhynchos L.*)

Prepelica pućpura (*Coturnix coturnix L.*)

Trčka srvržulja (*Perdix perdix L.*)

ŠLJUKA

LOVIDBA:

Bena (*Scolopax rusticola L.*)

– od 1. listopada do 28. (29.) veljače

Kokošica (*Gallinago gallinago L.*)

– od 16. listopada do 31. siječnja

5

6

BARANJA
ZMAJEVAC

Poplavne močvare Dunava i Drave na sjeveroistoku Hrvatske okružene šumama, kojima je središte međunarodno značajna močvara Kopački rit, nisu samo najveća postaja mnoštva vrsta ptica močvarica u središnjoj Europi te ptica koje se gnijezde u grmlju, nego su i mamac za zvijeri poput kune i lisice te pravi *eldorado* za divljač poput divlje svinje i najgušće populacije jelena.

Stara karta Baranje

Austrijski vojskovođa princ Eugen Savojski, kojega je Napoleon uvrstio među sedam najvećih vojskovođa u povijesti, vrlo je uspješno ratovao s Turcima. Poslije bitke kod Sente 1697. godine austrijski car Leopold I. u skladu s tadašnjim običajima podario mu je na jugu Baranje imanje Belje od oko 800 četvornih kilometara u čijem je sklopu bilo 13 sela, kojima je kasnije pridodano još šest. Za sjedište imanja vlasnik je izabrao selo Bilje, gdje je između 1707. i 1712. sagradio dvorac. U blizini je nekoć počinjao devet kilometara dug hrastov most preko rijeke Drave, u svoje vrijeme svjetsko čudo mostograditeljstva, što ga je dao sagraditi sultan Sulejman I. Veličanstveni radi komunikacije s osvojenim dijelovima Ugarske i daljnjeg pohoda u srce Europe. U nedalekom Tikvešu je i luksuzni lovački dvorac, u okolišu gdje je i danas najgušća populacija jelenske divljači u Europi. Veliki se ratnik, diplomat i mecena stalno vraćao s ratišta širom Europe, od Nizozemske do Španjolske i od Bosne do Poljske, na odmor u Belje i pozivao je europske okrunjene glave, velikaše, diplomate i

vojnike u blistave lovne zabave. Poslije smrti Eugena Savojskog Belje ostaje elitno carsko lovište od 1736. sve do kraja I. svjetskog rata. Iz vlasništva austrijskog dvora prelazilo bi povremeno u ruke kakvome plemiću s obvezom da priređuje carski lov, i vraćalo se natrag pod izravno upravljanje Beča. S divljinom rezervata Kopački rit i njegovim nepreglednim jatima ptica močvarica, s pticama grabljivicama koje reguliraju populaciju glodavaca na oranicama kod Vardarca, sa zlatnim jelenom u Tikvešu i divljim svinjama u području Čeminca te slavim vinogradima Baranjske planine što se protežu od Zmajevca do Batine i podrumima Kneževih Vinograda, Baranja je čudesno područje.

JELEN OBIČNI (*Cervus elaphus L.*)

LOVIDBA:

Jelen – od 16. kolovoza do 14. siječnja

Košuta – od 1. listopada do 14. siječnja

Tele – od 1. listopada do 31. siječnja

1 U XIX. stoljeću podignut je omanji jednokatni lovački dvorac u šumskom i lovačkom kompleksu Tikveš. Glavni tikveški dvorac sagrađen je tridesetih godina; poslije Drugog svjetskog rata u dvorac je dolazio tadašnji jugoslavenski predsjednik Josip Broz Tito, ugošćavao u njemu svjetske državnike i vodio ih u lov.

2 JELEN iz baranjskih lovišta izvanredno je važan za hrvatsko lovstvo s dugom tradicijom

3 Najstarija ženka na čelu krda divljih svinja

4 U Baranji je stanište matičnog stada s oko 2000 jelenske divljači

5 Na području Kopačkog rita gnijezdi više od 20 pari orla štekavca, vrste koja je ugrožena u svjetskim razmjerima

6 ŽLIČARKE u Parku prirode Kopački rit

67

JELENSKI SVATOVI

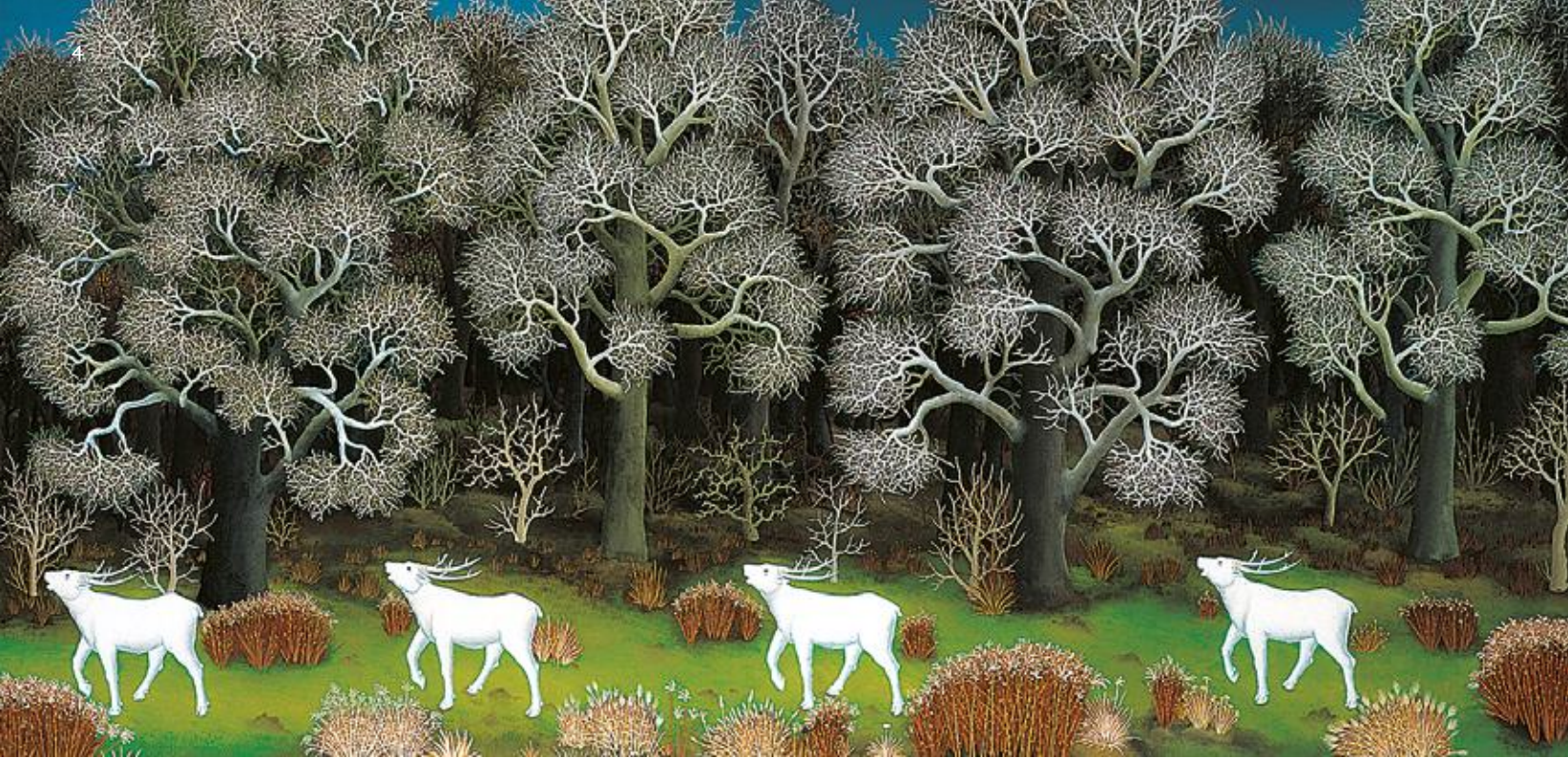
Ernesta Hemingwaya i pračovjeka iz Altamire vežu umjetnička djela s temama lova. Taj toliko uzbudljiv, koliko važan i doživljajima prepun dio čovjekova života neizbježno ostavlja traga i u umjetnosti. Porječje rijeke Drave je područje Hrvatske osobito plodno izvornim umjetničkim izrazom, kako likovnim, tako i glazbenim.

Motiv jelena izvezen na tekstu čest je u hrvatskoj tradicijskoj baštini

Na uzvodnom dijelu Podravine, gdje gradovi i sela nisu uvijek na samoj obali rijeke koja u proljeće zna nabujati i trostruko, razvilo se u xx. stoljeću svjetski priznato pučko slikarstvo čiji su artefakti kao vrhunski izlošci završili u najpoznatijim svjetskim galerijama. Ta se umjetnost proširila cijelim područjem iz ishodišta u podravskom selu Hlebinama, po kojemu je to slikarstvo uljanim bojama na pozadini stakla dobilo ime Hlebinska škola. Seljak je osjetio da mu kist i boja daju slobodu da se o svom životu izrazi nesputanom strašću i energijom, ponekad čak i nepristojno naturalističnom, ali i poetičnošću koja ne robuje akademskim granicama. To područje polja, vrbika, šume, grmova, šaša i divljači neizbježno se bavi i lovom. Slika *Jelenski svatovi* Ivana Generalića, jednoga od vrhunaca hlebinske naive, idealizira riku bijelih jelena s ništa manje strasti od kapetana Ahaba, junaka romana Hermana Melvillea, koji svim morima svijeta sudbinski progoni bijelog kita Moby Dicka.

KUNIĆ DIVLJI (*Oryctolagus cuniculus* L.)

LOVIDBA: cijelu godinu

1 PODRAVINA obuhvaća prostor između rijeke Drave na sjeveru i pobrđa Bilogore, odnosno sjevernih ogranaka Kalničkog gorja na jugu

3 PODRAVINA, regija bogata divljači

4 JELENSKI SVATI (1959.) čuvena je slika na staklu Ivana Generalića, jednog od najvećih slikara hrvatske naivne umjetnosti

2 i 5 RIJEKA DRAVA dijeli bogatstvo jelenske divljači podravskog dijela Hrvatske i Mađarske

LOVAČKI SAVEZ

KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE

Josipa Vargovića 1/II., 48000 Koprivnica
 telefon: +385 (0) 48 621 138
 telefax: +385 (0) 48 621 138
koprivnica@hls.t-com.hr

DIVLJAČ ZA KOMERCIJALNI LOV

Jelen obični (*Cervus elaphus* L.)
 Srna obična (*Capreolus capreolus* L.)
 Svinja divlja (*Sus scrofa* L.)
 Zec obični (*Lepus europaeus* Pall.)
 Fazan (*Phasianus* sp. L.)
 Patka divlja (*Anas platyrhynchos* L.)
 Šljuka bena (*Scolopax rusticola* L.)
 Prepelica pućpura (*Coturnix coturnix* L.)

70

POZIV JELENSKI OTOCI

POZIV

Elafiti, skupina otoka zapadno od Dubrovnika, ime duguje jelenima (grč. *élaphos*, jelen), koji na njima odavna ne obitavaju. Pod tim imenom prvi ih spominje Plinije Stariji, u I. stoljeću, u djelu *Naturalis historia*. Najveći među otocima Šipan također ime duguje starim Grcima: *Gypanon* znači orlovsko gnijezdo. I tako, jelena nema, no lovačko društvo Fazan iz Šipana skrbi o lovištu u kojemu su glavna lovina fazan i zec.

Visoki stećak iz XV. stoljeća
s lokaliteta Brotnice

Dubrovački gospari nisu lovili samo uz pomoć pasa nego i uz pomoć oštrookih sokolova. U Čepikućama kao i u Konavlima u krajoliku su razasuti mnogi zagonetni reljefom ukrašeni kameni blokovi, stećci, koji potječu iz srednjega vijeka. Na mnogima su prizori lova s pticama već iz XIII. stoljeća. U dokumentima što se čuvaju u arhivu Dubrovačke Republike mnoštvo je podataka o nabavi ptica za lov s dubrovačkog područja. Jedan spis iz 1343. godine govori da su u XII. stoljeću Dubrovčani prvi put isporučili trenirane jastrebove, i to nekome de Fontiju iz Barcelone. U Dubrovniku se, po carinskom statutu iz 1277. godine, plaćalo za svaku pticu jedan groš, a samo su Mlečani bili oslobođeni plaćanja te izvozne carine. Da su dubrovački sokolovi bili cijenjeni i izvan Dubrovnika svjedoči i uputa dubrovačke vlade od 23. ožujka 1531. njenom pouzdaniku u kojoj se navodi da je Ibrahim-paša iz Carigrada zatražio par sokolova s bijelim znakom (*falconi con lo signal bianco*). Zna se da su sokolovi trenirani na

2

3

otoku Lastovu, a Lastovčani su ih isporučivali u Dubrovnik kao dio poreza. Mnoge su od tih ptica završile u Napulju. Jedno izvješće kaže da je vicekralju Napulja odjednom isporučeno 16 sokolova, a budući da su ptice bile vrlo vrijedne, plemić pratilac je za sigurnost sokolova odgovarao glavom. Nije, dakle, nikakvo čudo što se u dubrovačkom kraju zadržalo i prezime Sokolar. Pomoću lovnih ptica lovili su se u Konavlima zečevi, a u trskom obraslom močvarnom ušću Neretve hvaljena crna liska.

1 i 4 JELENSKI OTOCI dobili su ime vjerojatno po brojnim jelenima koji su obitali na tom prostoru

2 CRNA LISKA je jedan od simbola delte Neretve

3 SOKOLOVI (lat. *Falconidae*) porodica su iz reda Sokolovki (podred Prave sokolovke). Sokolovi su u xvi. stoljeću trenirani na otoku Lastovu.

6 Crne su liske brojni stanovnici močvarnog ušća Neretve

LOVAČKI SAVEZ

DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE

Miljenka Bratoša 11, 20000 Dubrovnik
 mobitel: +385 (0) 99 6060 635
ls.dubrovačko-neretvanske@hls.t-com.hr

DIVLJAČ ZA KOMERCIJALNI LOV

Muflon (*Ovis aries musimon* Pall.)
 Svinja divlja (*Sus scrofa* L.)
 Jarebica kamenjarka – grivna (*Alectoris graeca* Meissn.)
 Šljuka bena (*Scolopax rusticola* L.)
 Prepelica pučpura (*Coturnix coturnix* L.)
 Liska crna (*Fulicula atra* L.)
 Patka divlja – gluhara (*Anas platyrhynchos* L.)
 Zec obični (*Lepus europaeus* Pall.)
 Fazan (*Phasianus* sp. L.)
 Čagalj (*Canis aureus* L.)

5 ZEC (*Lepus europaeus* Pall.)

LOVIDBA: od 1. listopada do 15. siječnja

RAZNOLIKOST STANIŠTA, BOGATSTVA PRIRODE

Lovci nikada nisu sumnjali u svoju pripadnost prirodi i ljubavi prema njoj, osobito prema divljači. Zelena braća lovci zaista su i dušom zeleni, jer poštuju prirodu. Pri tome razumiju svoju ulogu i mjesto u krugu održivog iskorištavanja prirode, pa se i ponašaju u skladu s tim.

Dubrovnik i Lovački savez Hrvatske bili su od 16. do 20. svibnja 1983. godine prvi put domaćini Generalne skupštine Međunarodnog savjeta za lov i zaštitu divljači (*Conseil International de la Chasse et de la Conservation du Gibier*, CIC). Hrvatski lovački savez ponovno je domaćin Generalne skupštine CIC-a, 2010. godine u Dubrovniku i Cavtatu.

ISTARSKI KRATKODLAKI GONIČ

PODRIJETLO: Stari hrvatski autohtoni pas, poznat i korišten u Istri i Dalmaciji, rasprostranjen po cijeloj Hrvatskoj, a ima ga i u Sloveniji te Italiji
FCI STANDARD: br. 151/10.04.2002.
FCI KLASIFIKACIJA:
 Grupa 6 – Goniči i srodne pasmine
 Sekcija 1.2 – Srednji goniči
 S radnim ispitom
MATIČNA ZEMLJA: Hrvatska

ISTARSKI OŠTRODLAKI GONIČ

PODRIJETLO: Autohtoni pas Istre. U Austriji je na bazi ove pasmine stvorena nova pasmina, štajerski visokogorski gonič, a u Italiji su iskoristili njegovo svojstvo *stajanja pred divljači* za razvoj pasmine *spinone italiano*
FCI STANDARD: br. 152/10.04.2002.
FCI KLASIFIKACIJA:
 Grupa 6 – Goniči i srodne pasmine
 Sekcija 1.2 – Srednji goniči
 S radnim ispitom
MATIČNA ZEMLJA: Hrvatska

POSAVSKI GONIČ

PODRIJETLO: Nastao je od prastarog panonskog goniča, koji se najprije uzgajao u Posavlju, a kasnije je proširen po cijeloj državi
FCI STANDARD: br. 154/10.04.2002.
FCI KLASIFIKACIJA:
 Grupa 6 – Goniči i srodne pasmine
 Sekcija 1.2 – Srednji goniči
 S radnim ispitom
MATIČNA ZEMLJA: Hrvatska

Potreban je velik oprez u lovu, jer je velika odgovornost lovaca za opstanak ugroženih vrsta pataka. Svaki lovac na patke mora se dobro pripremiti i znati sa sigurnošću odrediti vrstu. ▶

PATKA NJORKA (*Aythya nyroca*) vrsta je kojoj prijeti izumiranje i u svjetskim razmjerima; populacija u Hrvatskoj je ponajbolje očuvana od svih europskih i danas se smatra ključnom za opstanak te vrste na našem kontinentu

PATKA GLAVATA (*Anas ferina*) najrasprostranjenija je i najbrojnija patka ronilica u Hrvatskoj

PATKA GOGOLJICA (*Netta rufina*) kritično je ugrožena hrvatska gnjezdarica, a nije puno brojnija ni za preleta i zimovanja

PATKA KRUNATA (*Aythya fuligula*) u progresiji je, gnijezdi u cijelom nizinskom dijelu Hrvatske, a za selidbe ima ih u bočatim priobalnim vodama

PATKA LASTARKA (*Anas acuta*) u Hrvatskoj je izumrla kao gnjezdarica (!); za preleta i zimovanja još uvijek obitava na području cijele Hrvatske, ali je malobrojna i ugrožena te je potreban oprez i izbjegavanje odstrela

PATKA GLUHARA (*Anas platyrhynchos*) zvana i jednostavno divlja patka, najbrojnija je, najrasprostranjenija i najpoznatija

PATKA KRŽULJA (*Anas crecca*) nije hrvatska gnjezdarica, ali je u cijeloj državi relativno brojna preletnica te malobrojna i ugrožena zimovalica, pa zimi od studenoga nadalje treba voditi računa da se ne uznemirava

PATKA ŽLIČARKA (*Anas clypeata*) u Hrvatskoj je izumrla kao gnjezdarica; za preleta i zimovanja još obitava na području cijele Hrvatske, ali je malobrojna i ugrožena

PATKA ZVIŽDARA (*Anas penelope*) aktivna je danju, u sumrak i noću; ove patke su vrlo druželjive i na travnjacima pa i poljoprivrednim površinama uvijek ih se može sresti u većim skupinama

KALENDAR LOVIDBE

KRUPNA DIVLJAČ

JELEN (*Cervus elaphus* L.)

Jelen

Košuta

Tele

od 16. kolovoza do 14. siječnja

od 1. listopada do 14. siječnja

od 1. listopada do 31. siječnja

JELEN LOPATAR (*Dama dama* L.)

Jelen

Košuta

Tele

od 16. rujna do 14. siječnja

od 1. listopada do 14. siječnja

od 1. listopada do 31. siječnja

JELEN AXIS (*Axis axis* H. Smith)

Jelen

Košuta i tele

kad ima očišćene i zrele rogove

kad nije visoko bređa

SRNA (*Capreolus capreolus* L.)

Srnjak

Srna i lane

od 1. svibnja do 30. rujna

od 1. listopada do 31. siječnja

DIVOKOZA (*Rupicapra rupicapra* L.)

od 1. rujna do 31. prosinca

MUFLON (*Ovis aries musimon* Pall.)

Muflon

Muflonka i janje

cijelu godinu

od 1. kolovoza do 31. prosinca

SVINJA DIVLJA (*Sus scrofa* L.)

Vepar, nazime i prase

Krmača

cijelu godinu

od 1. srpnja do 31. siječnja

MEDVJED (*Ursus arctos* L.)

od 1. listopada do 15. prosinca; od 2. ožujka do 30. travnja

SITNA DIVLJAČ

JAZAVAC (*Meles meles* L.)

od 1. kolovoza do 30. studenoga

MAČKA DIVLJA (*Felis silvestris* Schr.)

od 1. studenoga do 31. siječnja

KUNA BJELICA (*Martes foina* EHR)

cijelu godinu, osim ženke kada je visoko bređa ili dok vodi sitnu mladunčad

KUNA ZLATICA (*Martes martes* L.)

od 1. studenoga do 28. (29.) veljače

LASICA MALA (*Mustela nivalis* L.)

nema lovidbe

DABAR (*Castor fiber* L.)

nema lovidbe

ZEC (*Lepus europaeus* Pall.)

od 1. listopada do 15. siječnja

KUNIĆ DIVLJI (*Oryctolagus cuniculus* L.)

cijelu godinu

PUH VELIKI (*Myoxus glis* L.)

od 16. rujna do 30. studenoga

SITNA DIVLJAČ

FAZAN-GNJETLOVI (*Phasianus sp. L.*)

od 16. rujna do 31. siječnja

JAREBICE KAMENJARKE:

GRIVNA (*Alectoris graeca Meissn.*)

od 1. listopada do 14. siječnja

ČUKARA (*Alectoris chucar*)

od 1. listopada do 14. siječnja

TRČKA SKVRŽULJA (*Perdix perdix L.*)

od 1. rujna do 31. prosinca

PREPELICE:

PUĆPURA (*Coturnix coturnix L.*)

od 1. kolovoza do 14. studenoga

VIRDŽINIJSKA (*Coturnix virginiana L.*)

od 1. kolovoza do 31. siječnja

ŠLJUKE:

BENA (*Scolopax rusticola L.*)

od 1. listopada do 28. (29.) veljače

KOKOŠICA (*Gallinago gallinago L.*)

od 16. listopada do 31. siječnja

GOLUB DIVLJI:

GRIVINJAŠ (*Columba palumbus L.*)

od 1. kolovoza do 31. siječnja

PEĆINAR (*Columba livia Gmelin.*)

od 1. kolovoza do 31. siječnja

GUSKE DIVLJE:

GLOGOVNJAČA (*Anser fabalis Latham.*)

od 1. studenoga do 31. siječnja

LISASTA (*Anser albifrons Scopoli.*)

od 1. studenoga do 31. siječnja

PATKE DIVLJE:

GLUHARA (*Anas platyrhynchos L.*)

od 1. rujna do 31. siječnja

GLAVATA (*Anas ferina L.*)

od 1. rujna do 31. siječnja

KRUNASTA (*Aythya fuligula L.*)

od 1. rujna do 31. siječnja

PUPČANICA (*Anas querquedula L.*)

od 1. rujna do 31. siječnja

KRŽULJA (*Anas crecca L.*)

od 1. rujna do 31. siječnja

LISKA CRNA (*Fulicula atra L.*)

od 1. rujna do 31. siječnja

LOVIDBA CIJELU GODINU

VRANA SIVA (*Corvus corone cornix L.*)

osim kad sjedi na jajima i dok hrani mladunčad

VRANA GAČAC (*Corvus frugilegus L.*)

osim kad sjedi na jajima i dok hrani mladunčad

ČAVKA ZLOGODNJAČA (*Coloeus monedula L.*)

osim kad sjedi na jajima i dok hrani mladunčad

SVRAKA (*Pica pica L.*)

osim kad sjedi na jajima i dok hrani mladunčad

ŠOJKA KREŠTALICA (*Garrulus glandarius L.*)

osim kad sjedi na jajima i dok hrani mladunčad

LISICA (*Vulpes vulpes L.*)

osim ženke kada je visoko bređa ili dok vodi sitnu mladunčad

ČAGALJ (*Canis aureus L.*)

osim ženke kada je visoko bređa ili dok vodi sitnu mladunčad

TVOR (*Mustela putorius L.*)

osim ženke kada je visoko bređa ili dok vodi sitnu mladunčad

MUNGOS (*Herpestes ishneumon L.*)

osim ženke kada je visoko bređa ili dok vodi sitnu mladunčad

LOVAČKI SMJEŠTAJ

JUGOISTOČNA SLAVONIJA – SPAČVA
Zimski lov na divlje svinje i lov na plemenitog jelena u rici

LOVAČKI DOM DVORAC SPAČVA
Udoban lovački dom s poznatim slavonskim kulinarskim specijalitetima
LOKACIJA: jugoistočna Slavonija između rijeka Save i Dunava
TEREN: nizina ispresijecana vodnim površinama, 77 do 90 m/nm
SPAČVA, OTVORENO LOVIŠTE: 25 018 ha
LOVNA DIVLJAČ: jelen, srna, divlja svinja
KONTAKT: tel.: +385 (0) 32 331 655
mob.: +385 (0) 98 441 928
e-mail: usvin@hrsume.hr
LOVAČKI DOM ŽIVAČINE

LOV U NIZINAMA

ISTOČNA SLAVONIJA – BREZNICA I KUJNJAK
Biser hrvatske lovne ponude

LOVAČKI DOM MAČKOVAC
BREZNICA, OTVORENO
LOVIŠTE: 11 892 ha
LOKACIJA: pored Đakova, u istočnom dijelu Republike Hrvatske
KUJNJAK, UZGAJALIŠTE: 763 ha
LOVNA DIVLJAČ: jelen obični, jelen lopatar, divlja svinja, srna
KONTAKT: tel.: +385 (0) 31 211 199 i +385 (0) 31 750 187
mob.: +385 (0) 98 439 810
e-mail: usosi@hrsume.hr

LOV UZ RIJEKE

SJEVEROZAPADNA HRVATSKA – ZELEN DVOR
Trčke, fazani, prepelice, kolinke, šljuke

LOVAČKA KUĆA ZELEN DVOR
Okružena park-šumom, udobne sobe i restoran, lovački i nacionalni specijaliteti
ZELEN DVOR, OTVORENO
LOVIŠTE: 8 500 ha
LOKACIJA: u Petrijancu, 10 km udaljenom od Varaždina
TEREN: nizinsko-panonskog tipa bez izrazitih reljefnih oblika, odnosno gotovo ravno i potpuno prohodno
LOV: pojedinačni s vlastitim psima, i prigonom ili pogonom u grupi uz pratnju
LOVNA DIVLJAČ: trčke, fazani, prepelice, kolinke, šljuke, zec i kunić

POSAVINA – RADINJE
Primjerena organizacija lova

LOVAČKI DOM RADINJE
U lovištu, restoran s dnevnim boravkom, 7 soba s ukupno 14 kreveta
RADINJE, OGRAĐENO LOVIŠTE: 4 135 ha
LOKACIJA: uz rijeku Savu
TEREN: ravnicu, šume hrasta i jasena
LOVNA DIVLJAČ: jelen, srna, divlja svinja, zec, prepelica, fazan, divlja patka
KONTAKT: tel.: +385 (0) 35 361 966
mob.: +385 (0) 98 439 386
e-mail: usngr@hrsume.hr

JUGOISTOČNA SLAVONIJA – KUNJEVCI
Visokotrofejna grla jelena lopatara i muflona

LOVAČKI DOM KUNJEVCI
Udaljen 4 km od Vinkovaca, unutar uzgajališta divljači, sobe i dva vrhunski opremljena apartmana, restoran, slavonska kuhinja, birana slavonska vina i predivan pogled na stoljetne hrastike
KUNJEVCI, UZGAJALIŠTE: 1 304 ha
LOKACIJA: jugoistočna Slavonija
TEREN: tipični slavonski hrastici, s održanim prosjecima, košenim livadama i lovnim stazama
LOV: dočekom, šuljanjem ili privozom kolima, uz stručno lovno osoblje
LOVNA DIVLJAČ: jelen lopatar, muflon, divlja svinja, srna
KONTAKT: tel.: +385 (0) 32 331 655
mob.: +385 (0) 98 441 928
e-mail: usvin@hrsume.hr

SREDIŠNJA SLAVONIJA – LACIĆ – GLOŽĐE
Jelen, srna i divlja svinja

LOVAČKI DOM LACIĆI
LOVIŠTE: Lacić – Gložđe
LOKACIJA: južno od rijeke Drave, u blizini Našica
LOVNA DIVLJAČ: jelen, srna, divlja svinja
KONTAKT: tel.: +385 (0) 31 618 050
mob.: +385 (0) 98 445 290
e-mail: usnas@hrsume.hr
LOVAČKI DOM BOLJARA

PODUNAVLJE-PODRAVLJE – BARANJA
Jedno od najvažnijih europskih lovišta

LOVAČKI OBJEKT MONJOROŠ
LOKACIJA: sjeveroistočni dio Hrvatske
TEREN: lovište obuhvaća poplavne šume uz Dravu i Dunav, posebno bogate jelenima i divljim svinjama
LOV: dočekom, šuljanjem ili privozom kolima na jelena u rici
SKUPNI LOV: odstrjel i do stotinu grla svinja
LOVNA DIVLJAČ: jelen, srna, divlja svinja, divlja guska i patka
KONTAKT: tel.: +385 (0) 31 211 199 i +385 (0) 31 750 87
mob.: +385 (0) 98 439 810
e-mail: usosi@hrsume.hr

LOVAČKI OBJEKT ZLATNA GREDA
Jedan od najljepših lovačkih domova, smješten u lovištu Podunavlje-Podravlje
LOVAČKI DOM ČOŠAK ŠUME
Depandansa – lovački dom s dodatnim krevetima

POSAVINA – POSAVSKE ŠUME
Poznat loj na patke, šljuke i prepelice

LOVAČKI DOM BREZOVICA
Udaljen 10 km od Siska, luksuzni apartmani (4) s po dva ležaja, velika sala, pivnica, posavska kuhinja i vrhunska moslavačka vina
LOVAČKI DOM ŠAŠ
U lovištu, 8 soba, s ukupno 20 ležaja, domaća kuhinja
POSAVSKE ŠUME, OTVORENO
LOVIŠTE: 14 074 ha
LOKACIJA: u Posavini između Save i Une
TEREN: nizinske močvarne šume, s dobro uređenim prosjecima i lovnim objektima
LOVNA DIVLJAČ: jelen, srna, divlja svinja, šljuka, divlja patka
KONTAKT: tel.: +385 (0) 44 559 111
mob.: +385 (0) 98 440 917
e-mail: ussis@hrsume.hr
LOVAČKI DOM CEROVLANI
Udaljen 60 km od Siska, uz rub šume u samom lovištu, poučen je od glavne ceste, domaća kuhinja

■ LOV U POBRĐU

POSAVINA – OPEKE I LIPOVLJANI

Jelen, divlja svinja, srna i bezbrojna jata pataka

LOVAČKI DOM LIPOVLJANI

OPEKE, OTVORENO LOVIŠTE: 3 519 ha
LIPOVLJANI, UZGAJALIŠTE: 728 ha
LOKACIJA: između rijeke Save i autoceste
TEREN: nizinske šume hrasta lužnjaka i poljskoga jasena, ispre-sijecane nizama i barama
LOVNA DIVLJAČ: jelen, srna, divlja svinja, liska, divlja patka
KONTAKT: tel.: +385 (0) 1 4821 075 i +385 (0) 1 6546 316
mob.: +385 (0) 98 209 750
e-mail: uszag@hrsume.hr

LOVAČKI DOM OPEKE

Ugostiteljski objekt s 2 spavaće sobe

PODRAVINA – REPAŠ

Kapitalni jelen, vepar i srnjak

LOVAČKI DOM ČAMBINA

REPAŠ, OTVORENO LOVIŠTE: 6 313 ha
LOKACIJA: Podravina u blizini Đurđevca
TEREN: dravski rukavci, plodne livade
LOVNA DIVLJAČ: jelen, srna, divlja svinja
KONTAKT: tel.: +385 (0) 48 250 900
mob.: +385 (0) 98 451 661
e-mail: uskop@hrsume.hr

BILOGORA – ŽABLJAČKI LUG – ČESMA

Jelen, srna, divlja svinja

ŽABLJAČKI LUG – ČESMA

OTVORENO LOVIŠTE: 7 117 ha
LOKACIJA: u dolini rijeke Česme, između obronaka Bilogore, Moslavačke gore i Kalnika
TEREN: nizinsko lovište okruženo širokim pojasom livada i pašnjaka, u južnom dijelu šume hrasta lužnjaka i običnoga graba
LOVNA DIVLJAČ: jelen, srna, divlja svinja, fazan, zec
KONTAKT: tel.: +385 (0) 43 247 111
mob.: +385 (0) 98 353 099
e-mail: usbje@hrsume.hr

■ LOV U GORJU

SLAVONSKO GORJE – PAPUK

Jelen, srna, divlja svinja

LOVAČKI DOM ĐEDOVICA

U lovištu, dnevni boravak za odmor i okrepu nakon lova, 6 soba s ukupno 12 kreveta
PAPUK, OTVORENO LOVIŠTE: 10 837 ha
LOKACIJA: u središtu Slavonije na istoimenoj planini
TEREN: izbrazdano dubokim jarcima i uvalama, bogate šumske vegetacije mješovitih šuma, do 1000 m/nm
LOVNA DIVLJAČ: jelen, srna, divlja svinja
KONTAKT: tel.: +385 (0) 31 618 050
mob.: +385 (0) 98 445 290
e-mail: usnas@hrsume.hr

PODRAVINA – PESKI

Jedna od najvećih fazanerijskih

LOVAČKI DOM PESKI

PESKI, OTVORENO LOVIŠTE: 14 192 ha
LOKACIJA: Podravina u blizini Đurđevca
LOVNA DIVLJAČ: jelen, srna, divlja svinja, zec, fazan, prepelica, divlja patka
KONTAKT: tel.: +385 (0) 98 250 902
mob.: +385 (0) 98 451 660
e-mail: uskop@hrsume.hr

BILOGORA – PISANIČKA BILOGORA

Visokotrofejni jeleni, divlje svinje i srne

LOVAČKI DOM BABINAC

Udaljen 20 km od Bjelovara, jedan od najmodernijih i najopremljenijih objekata za pružanje usluga u lovnim turizmu
PISANIČKA BILOGORA, OTVORENO LOVIŠTE: 10 480 ha
LOKACIJA: na bilogorskim padinama sjeverno od Velike Pisanice
TEREN: brdsko lovište
LOVNA DIVLJAČ: jelen, srna, divlja svinja
KONTAKT: tel.: +385 (0) 43 247 111
mob.: +385 (0) 98 353 099
e-mail: usbje@hrsume.hr

POKUPSKI BAZEN I PETROVA GORA

Zlatni veprovi, vrhunski lov na divlje svinje

LOVAČKI DOM MULJAVA

Udaljen 30 km od Karlovca, sobe i apartmani, velika sala za poslovne sastanke, restoran otvorenog tipa, lovački salon
POKUPSKI BAZEN, OTVORENO LOVIŠTE: 8 183 ha
PETROVA GORA, OTVORENO LOVIŠTE: 14 010 ha
LOKACIJA: između autoceste Zagreb – Karlovac i rijeke Kupe
TEREN: nizinsko lovište Pokupski bazen
TEREN: brdsko lovište Petrova gora
LOVNA DIVLJAČ: srna, divlja svinja, divlja patka, šljuka
KONTAKT: tel.: +385 (0) 47 843 200
mob.: +385 (0) 98 348 016
e-mail: uskar@hrsume.hr

SLAVONSKO GORJE – PAPUK

Jelen, srna, divlja svinja

LOVAČKI DOM LEŠTAR

ZVEČEVO, OTVORENO LOVIŠTE: 5 481 ha
LOKACIJA: na južnim padinama Papuka, nedaleko od Požege
LOVNA DIVLJAČ: jelen, srna, divlja svinja
KONTAKT: tel.: +385 (0) 34 312 381
mob.: +385 (0) 98 442 465
e-mail: uspoz@hrsume.hr
PLANINARSKI DOM JANKOVAC
U romantičnoj planinskoj dolini, objekt s dvije terase i balkonom, velika blagovaonica sa staklenom verandom
KOLIBA BRZAJA
Predah tijekom ili nakon lova

LOVAČKI SMJEŠTAJ

■ LOV U GORJU

■ LOV UZ MORE

GORSKI KOTAR – BJELOLASICA

*Najjači trofeji mrkog med-
ujeda i nacionalni prvak*

LOVAČKI DOM SMREKOVA DRAGA

*Na idiličnom proplanku okruženom
smrekovom šumom, 1125 m/nm,
uređen u lovačkom stilu*

BJELOLASICA, OTVORENO

LOVIŠTE: 30 458 ha

SMREKOVA DRAGA, OTVORENO

LOVIŠTE: 18 098 ha

LOKACIJA: u središtu Gorskoga kotara,
uz granicu Nacionalnoga parka Risnjak

LOVNA DIVLJAČ: smeđi medvjed,
jelen, srna, divlja svinja, šljuka

KONTAKT: tel.: +385 (0) 51 812 188

mob.: +385 (0) 98 447 946

e-mail: usdel@hrsume.hr

VELEBIT – SREDNJI VELEBIT

Medujed i kapitalni planinski vepar

SREDNJI VELEBIT

OTVORENO LOVIŠTE: 12 352 ha

LOKACIJA: u Velebitu uz rub šume

Štirovača i gorsko jezerce Sunder

TEREN: planinsko bukovo-jelove šume

LOVNA DIVLJAČ: smeđi medvjed,

jelen, srna, divlja svinja

KONTAKT: tel.: +385 (0) 53 575 530

mob.: +385 (0) 98 446 450

e-mail: usgos@hrsume.hr

VELEBIT – SJEVERNI VELEBIT

Jelen i medujed

LOVAČKA KUĆA U KRASNOM

OTVORENO LOVIŠTE: 28 557 ha

LOKACIJA: središnji dio

planinskog masiva Velebita

TEREN: autohtone šume bukve, jele

i klekovine, s prekrasnim livadama i

kamenjarima, 1200–1400 m/nm

LOVNA DIVLJAČ: smeđi medvjed, jelen,

srna, divlja svinja, šljuka, prepelica

KONTAKT: tel.: +385 (0) 53 881 022

mob.: +385 (0) 98 439 714

e-mail: ussen@hrsume.hr

OTOCI – CRES

LOVAČKI DOM CRES

LOKACIJA: otok Cres najveći jadranski

otok duljine 80 km i širine 13 km

TEREN: prirodne šume hrasta medunca

i bijelog graba, šikare, vazdazelene

šume crnike i mediteranske makije

LOVNA DIVLJAČ: muflon i divlja svinja

GORSKI KOTAR – BJELOLASICA

*Najjači trofeji mrkog med-
ujeda i nacionalni prvak*

LOVAČKI DOM TUČKA PLANA

*Udaljen 15 km od grada Mrko-
plja, 1100 m/nm, idealan za
boravak lovaca i planinara*

LOVAČKI DOM LIVIDRAGA

*Udaljen 9 km od Gerova (asfaltira-
na cesta), a 39 km od Delnica, na
brežuljku s pogledom, sportski tereni*

TEREN: obronci, crnogorične šume, u

neposrednoj blizini Nacionalnog

parka Risnjak (1528 m), 928 m/nm

LOVAČKI DOM LITORIĆ

*Na staroj cesti Zagreb – Rijeka (od
Presike 7 km asfaltnom cestom)*

TEREN: šumovito okruženje, lako
dostupan zbog blizine glavne ceste

LOVAČKI DOM DELNICE

*U Delnicama, u blizini skijaške ska-
kaonice, motelski karakter objekta*

VELEBIT – RIČIČKO BILO

Kapitalni trofeji

LOVAČKI DOM MIŠKOVICA

RIČIČKO BILO, OTVORENO

LOVIŠTE: 22 669 ha

LOKACIJA: na planini Velebit

TEREN: autohtone šume bukve, jele

i klekovine, s prekrasnim livadama i

kamenjarima, 1200–1400 m/nm

LOVNA DIVLJAČ: smeđi medvjed, jelen,

srna, divlja svinja, šljuka, prepelica

KONTAKT: tel.: +385 (0) 53 881 022

mob.: +385 (0) 98 439 714

e-mail: ussen@hrsume.hr

MUZEJ ŠUMARSTVA U KRASNU

Dvostruka funkcija objekta:

šumarski lovački muzej, moderno

uređene sobe i apartmani

ISTRA – UBAŠ

LOVAČKA KUĆICA UBAŠ

UBAŠ, OTVORENO LOVIŠTE: 344 ha

LOKACIJA: u istočnom dijelu

Istre, uz samu morsku obalu

TEREN: gusta šuma hrasta crnike i

druga sredozemna vegetacija, kroz

koje prolaze prosjeke i livade

LOVNA DIVLJAČ: jelen lopatar i srna

KONTAKT: tel.: +385 (0) 52 695 50 i

+385 (0) 52 855 513

mob.: +385(0)98 439 880

e-mail: usbuz@hrsume.hr

LOVAČKI DOM KONTIJA

LUGARNICA KORNARIJA

LUGARNICA PEČE

LUGARNICA PILARNA

PRIMORJE – SENJ

LOVAČKI DOM SENJ

LOKACIJA: u blizini Senja na

putu za Žutu Lokvu

TEREN: krški obronci, kamen

i primorska vegetacija

LOVNA DIVLJAČ: muflon

KONTAKT: tel.: +385 (0) 53 884 141

DALMACIJA – BOKANJAČKO BLATO

BOKANJAČKO BLATO

MUSAPSTAN – BOKANJAČKO BLATO, OTVORENO LOVIŠTE: 2 529 ha
LOKACIJA: u zadarskom zaleđu
TEREN: sredozemna vegetacija s izrađenim lovnim stazama i prosjekama
LOV: prigonom ili pojedinačno, uz upotrebu dobro dresiranih pasa ptičara
LOVNA DIVLJAČ: zec, fazan, trčka, prepelica, šljuka
KONTAKT: tel.: +385 (0) 21 482 950
mob.: +385 (0) 98 445 665
e-mail: usspl@hrsume.hr

OŠTRICA

DALMACIJA – SV. ILIJA OREBIĆ

Jedno od najboljih muflonskih lovišta u Europi

SV. ILIJA OREBIĆ

OTVORENO LOVIŠTE: 3749 ha
LOKACIJA: na poluotoku Pelješcu
UZGAJALIŠTE OŠTRICA: 261 ha
TEREN: kretanje samo po lovnim stazama uz uporabu teglećih životinja, do 960 m/nm
LOKACIJA: u neposrednoj blizini je Šibenika
KONTAKT: tel.: +385 (0) 21 482 950
mob.: +385 (0) 98 445 665
e-mail: usspl@hrsume.hr

DALMACIJA – BOKOVO

BOKOVO

Jedno od najboljih lovišta na divokoze u ovom dijelu Europe

LOKACIJA: planina Biokovo
TEREN: izrazito planinsko lovište, 380–1750 m/nm
BOKOVO, OTVORENO LOVIŠTE: 11320 ha
LOVNA DIVLJAČ: divokoza, muflon, divlja svinja
KONTAKT: tel.: +385 (0) 21 482 950
mob.: +385 (0) 98 445 665
e-mail: usspl@hrsume.hr

GENERALNE INFORMACIJE ZA SVA LOVIŠTA HRVATSKIH ŠUMA:

HRVATSKE ŠUME TOURS

Lj. F. Vukotinovića 2,
10 000 Zagreb, Hrvatska
ID COD: HR-AB-01-080251008
tel.: +385 (0) 1 4804 231
fax: +385 (0) 1 4804 241
e-mail: tours@hrsume.hr
VODITELJICA: Vesna Poljak
STRUČNI SURADNIK:
mr. spc. Marin Tomaić, dipl. ing. šum.
web: www.hrsume.hr

HRVATSKE ŠUME

U lovištima ukupne površine od 301 594 ha, od kojih otvorena lovišta zauzimaju 294 059 ha, ogradena lovišta te uzgajališta divljači 4 135 ha, a kojima gospodare Hrvatske šume, mogu se loviti gotovo sve vrste divljači. Poseban je lov u rici dočekom na jelena, skupni lov na divlje svinje, kao i lov na smeđega medvjeda.

LOVAČKI SMJEŠTAJ

LOVAČKI SAVEZI

LOVAČKA KUĆA JELEN

Donji Daruvar

KONTAKT: Miroslav Božić
mob.: +385 (0) 91 5409 870

LOVAČKA KUĆA BILOGORA

Kapela

KONTAKT: Zlatko Šnajder
mob.: +385 (0) 98 2398 867

LOVAČKA KUĆA JELEN

Veliki Grđevac

KONTAKT: Nenad Nekvapil
mob.: +385 (0) 98 455 048

LOVAČKA KUĆA ZEKO

Kalinovac

KONTAKT: Vlado Janči
mob.: +385 (0) 98 436 264

LOVAČKA KUĆA FAZAN

Gudovac

KONTAKT: Dragutin Eđut
mob.: +385 (0) 98 1882 484

LOVAČKA KUĆA TRGOMETAL

Zagreb, Mali Miletinac

KONTAKT: Antun Molnar
mob.: +385 (0) 91 3480 757

LOVAČKA KUĆA BILO

Velika Pisanica

KONTAKT: Ivica Perković
mob.: +385 (0) 98 731 489

LOVAČKA KUĆA SRNDAĆ

Koprivnica

KONTAKT: Kruno Jukić
mob.: +385 (0) 99 3124 635

LOVAČKA KUĆA JELEN

Ivanovo Selo

KONTAKT: Zdenko Nebženski
mob.: +385 (0) 91 7553 153

LOVAČKA KUĆA SRNDAĆ

Rovišće

KONTAKT: Ilija Vuković
mob.: +385 (0) 98 1882 484

LOVAČKA KUĆA JELEN

Đurđevac

KONTAKT: Darko Markač
mob.: +385 (0) 91 2527 201

SEOSKI TURIZAM JAKOPOVIĆ

Molve

KONTAKT: Z. Jakopović
mob.: +385 (0) 98 9576 355

LOVAČKA KUĆA SRNJAK

Ivanska

KONTAKT: Mirko Krušić
mob.: +385 (0) 99 3548 282

LOVAČKA KUĆA ŠLJUKA

Uljanik

KONTAKT: Viktor Turbeki
mob.: +385 (0) 98 700 775

LOVAČKA KUĆA ZEC

Gola – Gotalovo

KONTAKT: Branko Šlabek
mob.: +385 (0) 99 7599 503

LOVAČKA KUĆA GOLUB

Novigrad Podravski

KONTAKT: Ivica Šestak
mob.: +385 (0) 98 365 514

LOVAČKA KUĆA VEPAR
Rasinja
KONTAKT: Josip Škvorc
mob.: +385 (0) 98 388 058

LOVAČKI DOM CEROVLIJANI
Sisak
KONTAKT: Hrvatske šume
mob.: +385 (0) 98 440 917

LOVAČKA KUĆA FAZAN
Darda
KONTAKT: Josip Lukaček
mob.: +385 (0) 91 6060 670

LOVAČKI DOM ZLATNA GREDA
Zlatna Greda
KONTAKT: Hrvatske šume
mob.: +385 (0) 98 439 810

LOVAČKA KUĆA ŠLJUKA
Gornji Mihaljevec
KONTAKT: Franjo Bregović
mob.: +385 (0) 91 5933 899

LOVAČKI DOM MEROLINO
Vinkovci
KONTAKT: Hrvatske šume
mob.: +385 (0) 98 491 431

LOVAČKA KUĆA BUČJE
Lovište Veteran
KONTAKT: Marjan Crnčan
mob.: +385 (0) 99 6060 612

LOVAČKI DOM ČOŠAK ŠUME
Tikveš
KONTAKT: Hrvatske šume
mob.: +385 (0) 98 439 810

LOVAČKA KUĆA PREPELICA
Prelog
KONTAKT: Saša Čavlek
mob.: +385 (0) 91 5904 100

LOVAČKA KUĆA BILJE
Bilje
KONTAKT: Vlado Jumić
mob.: +385 (0) 98 523 808

LOVAČKA KUĆA VRANOVIĆ ZOLJAN
Našice
KONTAKT: Željko Celcner
mob.: +385 (0) 98 443 163

LOVAČKI DOM KONDRIĆ
Kondrić
KONTAKT: Hrvatske šume
mob.: +385 (0) 98 439 810

LOVAČKA KUĆA ZEC
Vratišinec
KONTAKT: Stjepan Šimunić
tel.: +385 (0) 40 8667 823

ŠUMSKA KUĆA BUDIGOŠĆE
Koška
KONTAKT: Zlatko Andrašević
mob.: +385 (0) 99 6060 630

LOVAČKA KUĆA FAZANERIJA
Našice
KONTAKT: Željko Marman
mob.: +385 (0) 98 445 290

LOVAČKA KUĆA GRANIČAR
Staro Petrovo Selo
KONTAKT: Damir Jelić
mob.: +385 (0) 98 447 334

LOVAČKI SMJEŠTAJ

LOVAČKI SAVEZI

LOVAČKA KUĆA VEPAR

Vardarac

KONTAKT: Kalman Hegediš
mob.: +385 (0) 91 5471 343

LOVAČKA KUĆA ČESMA SAFARI

Kabal

KONTAKT: Vanja Mešić
tel.: +385 (0) 1 2727 024

LOVAČKA KUĆA NOVI DVOR

Zaprešić

KONTAKT: Vladimir Cvetko
mob.: +385 (0) 99 6060 617

LOVAČKA KUĆA BRKOV LAZ

Crna Gora

KONTAKT: Antun Arh
mob.: +385 (0) 99 237 605

LOVAČKA KUĆA ZRINSKI

Vukovar

KONTAKT: Tomislav Vrabec
mob.: +385 (0) 98 702 817

LOVAČKA KUĆA ZVEKOVAC

Dubrava

KONTAKT: Milan Grgurić
mob.: +385 (0) 98 9476 147

LOVAČKA KUĆA DINARA

Knin

KONTAKT: Domagoj Pokrajčić
mob.: +385 (0) 91 2538 035

LOVAČKA KUĆA GREĐICE

Prezid

KONTAKT: Antun Arh
mob.: +385 (0) 99 237 605

LOVAČKA KUĆA MARTINČEVIĆ

Cerje Nebojse

KONTAKT: Stjepan Martinčević
mob.: +385 (0) 98 419 922

LOVAČKI DOM U ČEMERNICI LONJSKOJ

Vlasništvo LD *Srndač*, Kloštar Ivanić

KONTAKT: Ivan Dovranić
mob.: +385 (0) 91 5915 615

LOVAČKI DOM I MUZEJ KRASNO

Krasno

KONTAKT: Hrvatske šume
mob.: +385 (0) 98 439 714

LOVAČKA KUĆA RUNC

Čabar

KONTAKT: Antun Arh
mob.: +385 (0) 99 237 605

LOVAČKA KUĆA ŠLJUKA

Petrijanec

KONTAKT: Ivan Kutnjak
mob.: +385 (0) 98 267 026

LOVAČKA KUĆA TOPOLJE

Ivanić Grad

KONTAKT: Vinko Prutki
mob.: +385 (0) 98 719 400

LOVAČKA KUĆA NOVALJA

Novalja

KONTAKT: Toni
mob.: +385 (0) 98 811 708

LOVAČKA KUĆA KRIPANJ

Čavle

KONTAKT: Marinko Linić
mob.: +385 (0) 99 6515 258

LOVAČKA KUĆA RADOVANJA

Radovanja

KONTAKT: Marinko Linić
mob.: +385 (0) 99 6515 258

LOVAČKI DOM LIVIDRAGA

Gerovo

KONTAKT: Josip Malnar
mob.: +385 (0) 98 448 208

LOVAČKA KUĆA LUBANJ

Kastav

KONTAKT: Livio Benčan
mob.: +385 (0) 91 7907 148

LOVAČKA KUĆA LEPI

Opatija

KONTAKT: Dušan Mušćo
mob.: +385 (0) 91 2726 921

LOVAČKA KUĆA POLANE

Delnice

KONTAKT: Ivica Andlar
mob.: +385 (0) 98 448 436

LOVAČKA KUĆA DRAGA LUKOVDOLSKA

Lipov vrh

KONTAKT: Jure Kramarić
mob.: +385 (0) 98 9988 158

LOVAČKA KUĆA REPNO

Gornje Jelenje

KONTAKT: Ivan Bakarčić
mob.: +385 (0) 99 5770 484

PUNTA KRIŽA

Nerezine

KONTAKT: Konstante Sokolić
mob.: +385 (0) 91 7684 938

LOVAČKI DOM LITORIĆ

Nadvučnik

KONTAKT: Hrvatske šume
mob.: +385 (0) 98 447 946

LOVAČKA KUĆA KAMENA NJIVA

Breza

KONTAKT: Livio Benčan
mob.: +385 (0) 91 7907 148

LOVAČKA KUĆA VRH DRAGI

Ispod Tuhobića

KONTAKT: Ivan Bakarčić
mob.: +385 (0) 99 5770 484

LOVAČKA KUĆA UHANJ

Drivenik

KONTAKT: Boris Miklič
mob.: +385 (0) 98 448 741

LOVAČKI DOM DELNICE

Delnice

KONTAKT: Hrvatske šume
mob.: +385 (0) 98 447 946

LOVAČKA KUĆA GRABOROVA GRIŽA

Rupa

KONTAKT: Livio Benčan
mob.: +385 (0) 91 7907 148

LOVAČKA KUĆA BRDO

Opatija

KONTAKT: Dušan Mušćo
mob.: +385 (0) 91 2726 921

LOVAČKA KUĆA CETIN

Vrbovsko

KONTAKT: Miroslav Božić
mob.: +385 (0) 91 5409 870

OČIMA LOVCA

Gledano očima lovca, Hrvatska pruža potpuni lovački doživljaj. Lagane i tihe šetnje lovištem, vrebanje na starog srnjaka ili lisicu, pri čemu se srce od uzbuđenja *popne u grlo*. Ili poneki bučni lov na divlje svinje ili fazane, s neizbježnim lovačkim pratiocima, lovačkim psima, pa potom sastanak prijatelja uz vatru na rubu šume, izmjene dojmova, odmor duše.

LOVAČKE TURISTIČKE
AGENCIJE

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA

TURISTIČKA AGENCIJA
LATERNA SISAK D.O.O.
Trg Ante Starčevića 13, 44 000 Sisak
tel.: +385 (0) 44 524 896; 524
ta-laterna@skt-t-com.hr

HERMELIN D.O.O.
Mikšića 10, 44317 Popovača
tel.: +385 (0) 44 652 334
pa-hermelin@skt-t-com.hr
www.hermelin.hr

ZAGREBAČKA ŽUPANIJA I
GRAD ZAGREB

HUBERTUS D.O.O.
Savska 142, 10 000 Zagreb
tel.: +385 (0) 1 6192 090
fax: +385 (0) 1 6192 090
mco@zg-t-com.hr

AS – LOVNI TURIZAM D.O.O.
Hegedušićeva 4, 10 000 Zagreb
tel.: +385 (0) 1 2312 685
fax: +385 (0) 1 2312 685
vanja@huntincesma.com

MAR. LOV D.O.O.
Meštrovićev trg 8, 10 000 Zagreb
tel.: +385 (0) 1 6677 161
fax: +385 (0) 1 6677 161
grgur.marusic@zg.htnet.hr
info.marlov@zg-t-com.hr
www.marlov.com

SILVAGINA D.O.O.
Ljubijnska 70, 10 040 Zagreb
tel.: +385 (0) 1 2917 768
iskalfa@inet.hr

LOVSTVO GMIŽIĆ
Čička Poljana 109, 10 415 Novo Čiče
tel.: +385 (0) 1 6236 123
gord@zg-t-com.hr

VELMOD D.O.O.
Seljine brigade 62, Staro
Čiče, 10 419 Vukovina
tel.: +385 (0) 1 6230 467
matija.jagodic@zg.htnet.hr

HRVATSKE ŠUME TOURS
F. Vukotinovića 2, 10 000 Zagreb
tel.: +385 (0) 1 4804 231
tours@hrsume.hr

SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA

ŠLJUKA TRAVEL D.O.O.
Gospinica 7, 21 000 Split
tel.: +385 (0) 21 389 720
fax: +385 (0) 21 389 720
beccaccia@email-t-com.hr
www.caccia-beccacce.com

MEDITERAN TRADING – SPLIT
Žrnovnička 6, 21 000 Split
tel.: +385 (0) 21 532 531
info@mediterantrading.hr

OBRT ARMIRAČ
Alojzija Stepinca 14, 21 000 Split
mob.: +385 (98) 287 085

DALMACIJALOV D.O.O.
Gupčeva 10, 21 000 Split
tel.: +385 (0) 21 489 678
fax: +385 (0) 21 489 678
www.dalmacijalov.com

LJILJANA D.O.O.
Gornje Ogorje bb, 21 206 Donje Ogorje
tel.: +385 (0) 21 663 317

PUTNIČKA AGENCIJA OSTROG D.O.O.
Kaštel Lukšić, Obala kralja
Tomislava 17, 21 215 Kaštel Lukšić
tel.: +385 (0) 21 227 594
fax: +385 (0) 21 227 594
anamaria.durdov@st-t-com.hr
www.beccaccie.com

ZADARSKA ŽUPANIJA

AUROMAR ZADRUGA, ZADAR
Stjepana Radića 2 b, 23 000 Zadar
tel.: +385 (0) 23 305 616
fax: +385 (0) 23 305 616
mar.dordo@gmail.com

SETER D.O.O.
Stadionska 3 a, 23 000 Zadar
tel.: +385 (0) 23 315 180
www.setter.hr

ROG D.O.O.
Žman 39, 23 282 Žman
mob.: +385 (98) 264 403

ŠIBENSKO-KNINSKA ŽUPANIJA

VETERINARSKA STANICA ŠIBENIK D.O.O.
Kralja Zvonimira 83, 22 000 Šibenik
tel.: +385 (0) 22 333 556
veterinarska.ambulanta.more@si-t-com.hr

FERARA – TOURS
Luke 3, 22 212 Tribunj
tel.: +385 (0) 22 446 433
fax: +385 (0) 22 446 433
mob.: +385 (98) 337 631

LIČKO-SENSJSKE ŽUPANIJE

J&P AGENT D.O.O.
Nikole Suzana 25/11., 53 270 Senj
tel.: +385 (0) 53 884 554
jip-agent@gs-t-com.hr
www.jip-agent.com

LAGOSTA K.D.
Duriba bb, 53 206 Brušane
tel.: +385 (0) 53 574 575
fax: +385 (0) 53 574 575
lagosta.k.d@gs-t-com.hr

KRPAN – LOV D.O.O.
Stjepana Radića 41, 53 202 Perušić
mob.: +385 (98) 341 043
info@krpan-lov.com
www.krpan-lov.com

VARAŽDINSKA ŽUPANIJA

ZELENDVOR D.D.
Petrijanečka bb, 42 206
Petrijanec, Nova Ves
tel.: +385 (0) 42 209 944
info@zelendvor.hr

MARTINČEVIĆ D.O.O.
Cerje Nebojse 198, 42 243 Maruševac
tel.: +385 (0) 42 759 759
martincevic@uz.htnet.hr
www.martincevic.hr

MEĐIMURSKA ŽUPANIJA

GAMA LOV D.O.O.
Kralja Zvonimira 38, 40 323 Prelog
tel.: +385 (0) 40 379 722
gama-lov@zg-t-com.hr

VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA

TURISTIČKA AGENCIJA CONTRA
B. Radića 32, 32253 Komletinci
tel.: +385 (0) 32 391 777
fax: +385 (0) 32 391 777
www.contra.hr

BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA

STARI RIBNJAK D.O.O.
Oriovac bb, 35 250 Oriovac
mob.: +385 (98) 341 835

TRGOVAČKO-UGOSTITELJSKI

OBRT HUBERT
Kralja Zvonimira 199, 35 400 Nova Gradiška
mob.: +385 (95) 906 3000

BJELOVARSKO-BILOGORSKA ŽUPANIJA

VETERINARSKI OBRT BIONDIĆ
Trg kralja Tomislava 7, 43 293 Veliki Zdenci
tel.: +385 (0) 43 427 214

KOD FRANCUZA D.O.O.
Zeleni brijeg 38 b, 43 500
Daruvar – Vrbovac
tel.: +385 (0) 43 332 977
fax: +385 (0) 43 332 977
kod-francuza@inet.hr

FINAG D.D.
Petra Svačića 42, 43 280 Garešnica
tel.: +385 (0) 43 675 600
fax: +385 (0) 43 675 600
finag@bj-t-com.hr
www.finagdd.hr

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA

MARINA TOURS D.O.O.
Obala 81, 51 521 Punat
tel.: +385 (0) 51 854 375
info@marina-tours.hr
www.marina-tours.hr

P. A. MATULJI TOURS D.O.O.
Maršala Tita bb, 51 211 Matulji
tel.: +385 (0) 51 275 055

M.D.M. HUNTER D.O.O.
Cernik 25 a, 51 219 Čavle
tel.: +385 (0) 51 372 021
fax: +385 (0) 51 372 021
mdm_hunter@yahoo.com

P. A. IGEN

Bašćanska Draga 1 b,
51 222 Bašćanska Draga
tel.: +385 (0) 51 844 095
fax: +385 (0) 51 844 095
www.igen.hr

ATLAS D.O.O.

Krmpotska 21, 51 250 Novi Vinodolski
tel.: +385 (0) 51 245 664
info@atlasadria.com

VIROVITIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA

NIK – ORAHOVICA D.O.O.

Bankovci 57, 33 513 Zdenci
tel.: +385 (0) 33 646 284
nikola.komljenovic@vt.t-com.hr

CHAMPION D.O.O.

Vladimira Nazora 49, 33 520 Slatina
tel.: +385 (0) 33 553 222
champion@vt.t-com.hr

KARLOVAČKA ŽUPANIJA

VALDEMAR, PUTNIČKA AGENCIJA

Banjavčičeva 10, 47 000 Karlovac
tel.: +385 (0) 47 611 609
fax: +385 (0) 47 611 609
valdemar@ka.t-com.hr

OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA

NENADO TRADE D.O.O.

Kralja Tomislava 50, 31 500 Našice
tel.: +385 (0) 31 611 295
fax: +385 (0) 31 611 295
krndija2@net.hr

PANONIJA HUNTING TOURS

Stjepana Radića 43,
31 421 Satnica Đakovačka, Gašinci
tel.: +385 (0) 31 813 561
panonija-hunting-tours@live.de
www.panonijahunting.com

BALKAN LOV D.O.O.

Strossmayerova 335, 31000 Osijek
tel.: +385 (0) 31 379 200
drazen.lozic@balkan-hunting-co.com
www.balkan-hunting-co.com

KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA

KTC PUTNIČKA AGENCIJA D.D.

Nikole Tesle 18, 48 260 Križevci
tel.: +385 (0) 48 628 513; 628 567
agencija@ktc.hr

SEOSKI TURIZAM JAKOPOVIĆ

Marijanska 123, 48 327 Molve
tel.: +385 (0) 48 892 141

HRVATSKI LOVAČKI SAVEZ

HUBERTUS HLS

Nazorova 63, 10000 Zagreb
tel.: +385 (0) 1 4834 560
fax: +385 (0) 1 4834 557
hls@hls.t-com.hr
www.hls.com.hr

VRHUNSKI LOVAČKI TROFEJI
U REPUBLICI HRVATSKOJ

Verificiralo CIC-ovo *ad hock* povjerenstvo za ocjenu trofeja i izložbe

JELEN OBIČNI, *rogovi*, lovište Garjevica, lovac Ivica Todorčić, 261,81 CIC t, 2003.
JELEN LOPATAR, *rogovi*, lovište Garjevica, lovac Ivica Todorčić, 212,34 CIC t, 2004.
JELEN AKSIS, *rogovi*, lovište Brijuni, lovac Ivan Krajačić, 309,70 CIC t, 1966.
SRNJAK, *rogovi*, lovište Podravlje, lovac Hubert Kišpal, 196,98 CIC t, 2008.
MUFLON, *rogovi*, lovište Kalifront, lovac Ante Lušić, 237,25 CIC t, 2008.
DIVOJARAC, *rogovi*, lovište Sveti Juraj, lovac Damir Vrhovnik, 120,13 CIC t, 2007.
DIVOKOZA, *rogovi*, lovište Jablanac, lovac Božidar Šegota, 118,92 CIC t, 2004.
VEPAR, *kljove*, lovište Perušić, lovac Mirko Hećimović, 149,25 CIC t, 1995.
MEDVJED SMEĐI, *krzno*, lovište Risnjak, lovac Pavo Balatinac, 488,11 CIC t, 2004.
MEDVJED SMEĐI, *lubanja*, lovište Risnjak, lovac Pavo Balatinac, 62,20 CIC t, 2004.
MEDVJED SMEĐI, *lubanja*, lovište Višnjevica, lovac Ivica Vugrinec, 62,60 CIC t, 2008.
MAČKA DIVLJA, *krzno*, lovište Ravna Gora, lovac Nikola Híbler, 70,00 CIC t, 1991.
MAČKA DIVLJA, *lubanja*, lovište Velika kapela, lovac Milan Pavelić, 20,00 CIC t, 1977.
JAZAVAC, *lubanja*, lovište Dalj, lovac Antonio Kovčalića, 23,51 CIC t, 2007.
LISICA, *lubanja*, lovište Prelog, lovac Mladen Mezga, 25,00 CIC t, 2001.
ČAGALJ, *krzno*, lovište Opeke II., lovac Marijan Grubešić, 47,38 CIC t, 2006.
ČAGALJ, *lubanja*, lovište Banovci, lovac Zvonimir Medverec, 26,49 CIC t, 2009.

ZAHVALA

Arheološki muzej, Split
Đakovačko-osječka nadbiskupija, Đakovo
Galerija Generalić, Hlebine
Galerija likovnih umjetnosti, Osijek
Gradski muzej, Varaždin
Gradski muzej, Vinkovci
Lovački muzej HLS-a, Zagreb
Muzej Međimurja, Čakovec
Muzej Turopolja, Velika Gorica
Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb
Zavičajni muzej Konavala, Čilipi
Zavičajni muzej Stjepana Grubera, Županja
Zavičajni muzej, Vela Luka

LOVAČKI SAVEZI HRVATSKIH ŽUPANIJA I GRADA ZAGREBA okupljeni su u svoju krovnu organizaciju Hrvatski lovački savez, koju čini 55 tisuća lovaca. Oni se brinu o uzgoju i pravilnom lovu divljači, a time, ali i na razne druge načine, i o zaštiti te očuvanju prirode. Hrvatski lovački savez osnovan je u Zagrebu 1925. godine, a u članstvo CIC-a, Međunarodnog savjeta za lov i zaštitu divljači, primljen je 1992. godine.

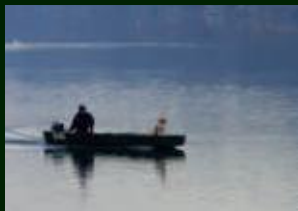
HRVATSKI LOVAČKI SAVEZ

Nazorova 63, 10000 Zagreb, Hrvatska
Telefon: +385 (0) 1 4834 560
Telefax: +385 (0) 1 4834 557
hls@hls.t-com.hr
www.hls.com.hr

LOVIŠTE JELAS ĐOL poznato je u povijesti lovstva po tomu što je tu u reviru Crnac pokraj Orahovice prije više od stotinu godina, točnije 17. rujna 1894. godine, njemački lovac Adolf Kosmack odstrijelio kapitalnog jelena čije je rogovlje moglo biti uvršteno među najviše ocijenjene primjerke na svijetu. Tek je 1958. godine, zahvaljujući Karlu Lozeu, službeno ocijenjeno s 257,92 CIC t., a u trenutku odstrela imalo bi imponantnih 259,06 CIC t. Kosmackovi su, nažalost, zakasnili na svjetsku izložbu, a da su stigli na vrijeme bio bi to jedan od najjačih trofeja.

PROPISI KOJI SE ODNOSE NA STRANE LOVCE

Stranim osobama priznaje se lovački ispit ili dopuštenje za nošenje lovačkog oružja koje su ishodili prema propisima zemlje iz koje dolaze (Pravilnik o uvjetima i načinu lova, Narodne novine, br. 62/06). Na temelju tih dokumenata Hrvatski lovački savez izdat će stranim lovcima lovačku iskaznicu, a zahtjev za izdavanje lovačke iskaznice podnosi lovoovlaštenik u čijem lovištu strana osoba prvi put lovi tijekom te kalendarske godine. Tako izdana lovačka iskaznica ima valjanost do kraja kalendarske godine i vrijedi za sva lovišta u Hrvatskoj. Strana osoba ili grupa koja namjerava loviti divljač u Hrvatskoj dužna je najprije ishoditi pisani poziv za lov lovoovlaštenika. Lovačku iskaznicu strana osoba će ishoditi putem lovoovlaštenika kada prvi put dođe u lov u Hrvatsku. Lovačka iskaznica ima valjanost od dana izdavanja do kraja kalendarske godine u kojoj je izdana i vrijedi za čitavo područje Republike Hrvatske. Nakon ishođene lovačke iskaznice lovoovlaštenik može stranim osobama izdati pisano dopuštenje za lov na propisanom obrascu (Dopuštenje za lov divljači), bez kojega lov nije dopušten. Lovoovlaštenik ili osoba koja se bavi lovnim turizmom dužni su prije odstrela divljači upoznati strane lovce sa svim obvezama i pravima koji proizlaze iz odredbi Zakona o lovstvu (Narodne novine, br. 140/05) i podzakonskih propisa.

ORUŽJE

Stranac koji je u tranzitu ili koji dolazi u Hrvatsku radi lova može preko državne granice prenijeti oružje i pripadajuće streljivo ako mu je u upisanu u putnu ispravu. Upis oružja i streljiva u putnu ispravu obavlja diplomatska misija, odnosno konzularni ured Republike Hrvatske, ako stranac po propisima države u kojoj prebiva posjeduje odobrenje za nošenje tog oružja. Ako oružje i streljivo nisu upisani u putnu ispravu, pogranična policija izdat će odobrenje za unos oružja ako stranac posjeduje odobrenje za nošenje tog oružja prema propisima države u kojoj ima prebivalište. Strana osoba koja u Hrvatsku unosi lovačko oružje mora imati pisani poziv lovoovlaštenika lovišta u kojemu će loviti. Dopušteno je divljač odstreljivati samo lovačkim oružjem i lovačkim nabojima koji odgovaraju snazi i otpornosti vrste divljači koja se lovi. Lovačko oružje jesu lovačke puške, pištolji i revolveri. Krupnu divljač dopušteno je odstreljivati samo zrncom iz dugačkoga lovačkog oružja s užlijebljenim cijevima, a divlje svinje i zrncom iz lovačkog oružja s glatkim cijevima kalibra 10, 12, 16 ili 20. Zabranjeno je odstreljivati divljač automatskim oružjem, kao i poluautomatskim oružjem s glatkim ili užlijebljenim cijevima ako nabojnik može sadržavati više od dva naboja (Zakon o lovstvu).

IZNOŠENJE TROFEJA

Trofeje divljači iz lovišta i iz Hrvatske smije se iznositi uz propisani trofejni list i potvrdu o podrijetlu divljači, koje izdaje lovoovlaštenik lovišta gdje je trofej stečen, te uz veterinarski certifikat HVI 32-5A EU za trofeje ptica i papkara koji se sastoje od cijelih neobrađenih dijelova, odnosno veterinarski certifikat HVI 32-4A EU za obrađene trofeje ptica ili papkara. Trofeji divljači koji se nalaze u skupini pet točaka manjoj od nacionalnog prvaka mogu se iznositi iz Hrvatske ako imaju ocjenu Stalnoga nacionalnog povjerenstva za ocjenu trofeja i izložbe C.I.C.-a. S potvrdom o podrijetlu divljači lovac može za osobne potrebe iz Hrvatske iznijeti do 10 kg divljači (proizvodi životinjskog podrijetla za osobnu upotrebu) (Pravilnik o uvjetima iznošenja osobnih pošiljaka proizvoda životinjskog podrijetla, Narodne novine, br. 56/09 i EU 206/2009).

LOVAČKI PSI

Strani državljanin u lovu na teritoriju Hrvatske mogu koristiti lovačke pse registrirane u zemljama iz kojih dolaze, s položenim ispitom prema propisima tih zemalja. Prilikom prelaska granice vlasnik ili voditelj lovačkog psa mora posjedovati putovnicu za psa (Pravilnik o pasminama, broju i načinu korištenja lovačkih pasa za lov, Narodne novine, br. 62/06).

IMPRESUM

NAKLADNIK

Hrvatska turistička zajednica

ZA NAKLADNIKA

mr. sc. Niko Bulić, *direktor*

SUNAKLADNIK

Hrvatski lovački savez

ZA SUNAKLADNIKA

Đuro Dečak, *predsjednik*

UREDNIKA

Slavija Jačan Obratov

POMOĆNICA UREDNICE

Iva Puđak

STRUČNI UREDNIK

Ivica Budor, *tajnik Hrvatskog
lovačkog saveza*

STRUČNA SURADNJA

Marijan Lekić, *glavni urednik
Lovačkog vjesnika*

Mladen Milašinović, *voditelj
Lovačkog muzeja u Zagrebu*

RECENZENT

prof. dr. sc. Zvonko Mustapić

AUTOR KONCEPCIJE

Milan Sivački

AUTOR TEKSTA

Miroslav Ambruš-Kiš

REDAKTOR

Mario Rebac

PRIJEVODI

Michael Nekić, Volga Vukelja Dawe
(*engleski*); Srđan Kovač, Céline Mollaert
(*francuski*); Ana María Valencia Špoljarić,
Anna Prats Valldeperas (*španjolski*);
Željka Belušić, Helena Smiljanić, Guido
Villa, Maja Zaroli (*talijanski*); Andrea
Mataija, Marina Orešković (*njemački*)

LEKTORI

Linda Rabuzin (*engleski*); Ana Pulić
(*španjolski*); Rachele Arcese (*talijanski*);
Karin Gazarek (*njemački*);
Asiatis (*francuski*)

ART DIREKTOR

Bojan Sivački

AUTORI FOTOGRAFIJA

Mario Romulić i Dražen Stojčić
(*divljač u prirodi*), Ivo Pervan (*motivi
lova*), Zvonimir Tanocki (*divljač,
etno-motivi, krajolici, objekti*), Dražen
Bota (*lovačka gastronomija*), Boris
Krstinić (*medvjed, vuč*), Roman
Ozimec (*istarski gonič, posavski gonič*),
Krešimir Žanetić (*divokoze*), Maja
Strgar Kurečić, Krunoslav Rac, Romeo
Ibrišević, Nenad Reberšak, Mario Hlača,
Goran Šafarek, Tomislav Šporer, Pavle
Vratarić, Sergio Gobo, Nino Marccuti,
Srećko Budek, Saša Pjanić, Siniša Sović,
Andrej Švogler i Zlatko Smerke

DIGITALNA OBRADA SLIKE

Dean Roksandić

PRIPREMA GRAĐE

Zvonimir Tanocki i Ivica Stanko

PRIJELOM

Goran Raukar

KARTOGRAFIJA

Koncepcija: SHM © 2010.

Likovna izvedba: Stjepan Ivanec

Geografska obrada: Branimir Mock

Digitalna graf. obrada: Petra Blažinić

Dizajn: Goran Raukar

PRODUKCIJA

SHM

TISAK

Tiskara Velika Gorica

NAKLADA

Hrvatska turistička zajednica © 2010.

Hrvatski lovački savez © 2010.

Izdavač ne jamči apsolutnu točnost
ovdje objavljenih informacija i ne
snosi odgovornost uslijed eventualne
netočnosti ili promjene tih informacija.

GRATIS

HRVATSKA
Hrvatska turistička zajednica

